

Täysistunto

Tiistai 29.9.2020 klo 14.02—19.09

3. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2020 viidenneksi lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys HE 119/2020 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 15/2020 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsitteilyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 15/2020 vp.

Valtiovarainvaliokunnan puheenjohtajan esittelypuheenvuoron jälkeen seuraa 45 minuutin debatti. Debatin jälkeen siirrytään yleiskeskusteluun, jossa etukäteen varatut puheenvuorot saavat kestää enintään 5 minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittelee, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään 5 minuuttia.

Keskustelu

14.03 **Johannes Koskinen sd** (esittelypuheenvuoro): Puhemies! Hallituksen esitys viidenneksi lisätalousarvioksi sisälsi vain kirjallisia määrärahalisäyksiä, joista suurin osa aiheutuu lakisääteisistä muutoksista. Samalla on päivitetty tuloarviot positiiviseen suuntaan. Merkittävimmät muutokset kohdistuvat arvonlisäveroon ja lähes miljardin euron yhteisöveron ja vakuutusmaksuveron tuottojen lisäykseen. Suurimmat menolisäykset esitetään uusiutuvan energian tuotantotukeen ja erityisen tärkeänä väliaikaisen epidemiakorvauksen rahoittamiseen 60 miljoonan euron summalla. Väliaikaisella epidemiakorvauksella tuetaan yhteiskunnassa taloudellisesti heikoimmassa asemassa olevia henkilöitä ja perheitä tilanteessa, jossa covid-19-epidemiasta johtuvat rajoitustoimet ovat aiheuttaneet ylimääräisiä kustannuksia. Lisäksi korotetaan maa- ja puutarhatalouden sekä maaseudun yrityksille koronavirusepidemiasta aiheutuneiden kustannusten korvauksia.

Määrärahoja puolestaan vähentää korjaus, joka tehdään valtion kunnille maksamiin korvauksiin vuoden 20 toisessa lisätalousarviossa. Valtion korvausta kunnille veroperuste-
muutoksista johtuvista verotulojen menetyksestä lisättiin yli 500 miljoonalla eurolla. Uusimman arvion mukaan verotuksen maksujärjestelyjen muutokset kuitenkin vähentävät kuntien verotuloja vain 114 miljoonaa euroa tänä vuonna. Tästä syystä korvausta vähennetään 433 miljoonalla eurolla. Kuntatalouden heikko tilanne huomioon ottaen valiokunta kuitenkin painottaa kuntien oikea-aikaisen tuen sekä rakenteellisten uudistusten tärkeyttä.

Kaikkienensa vuoden 20 viides lisätalousarvio lisää varsinaisia tuloja 1,021 miljardia euroa ja vähentää määrärahoja 238 miljoonaa euroa, jolloin valtion nettolainanoton tarve vähenee liki 1,3 miljardilla eurolla. Valtion nettolainanotoksi tänä vuonna arvioidaan noin 17,6 miljardia euroa. Valtionvelan määrän vuoden 20 lopussa arvioidaan olevan noin 124 miljardia euroa, mikä on noin 54 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

Tämän teknisluontoisen lisätalousarvion osalta valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy hallituksen esitykseen sisältyvän ehdotuksen vuoden 20 viidenneksi lisätalousarvioksi edellä mietinnössä todetuin muutoksin ja eduskunta päättää, että vuoden 20 viidettä lisätalousarviota sovelletaan 5. lokakuuta alkaen.

Tähän sisältyy kolme vastalauseita.

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat käyttää vastauspuheenvuoron, nousemaan ylös ja painamaan omalta varsinaiselta paikaltaan V-painiketta.

14.06 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Tässä valiokunnan puheenjohtaja Koskinen tätä teknisluontoista lisäbudjettia kuvasi ja aukaisi aika hyvin. Tähän tosiaan sisältyy myöskin opposition vastalauseita ja lausumia.

Keskeinen asiahan tässä on se, että nyt todellakin saataisiin julkinen talous vakautettua jollain lailla. Siihen täytyisi saada tehtyä pitkän aikavälin suunnitelma, jolloin sitten myöskin saataisiin julkinen talous Suomessa vakautettua.

Matkailuelinkeinoihin ja Lapin matkailuun, ylipäätänsä Suomen matkailuelinkeinoihin, täytyisi saada jonkunlaisia tukitoimia. Myöskin matkapalveluyhtiöitten liiketoiminnan tukitoimia täytyisi suunnitella jatkossa.

Sitten yksi osio tässä lisäbudjetissa olivat nämä tuulivoimatuet. Esitämmekin, että hallitus käynnistäisi välittömästi tuulivoimatukien uudistamishankkeen, [Puhemies koputtaa] joka huomioisi tapahtuneen teknologisen kehityksen ja vähentäisi toimialan nauttimia vuotuisia tukia ja siten julkisen [Puhemies: Aika!] talouden menoja.

14.07 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri Vanhanen, olette aikaisemmin hyvin tiukkasanaisesti ampunut alas esittämämme ajatuksen siitä, että Suomessa ei elvytetäisi ainoastaan menoja lisäämällä vaan myöskin antamalla ihmisille enemmän tilaa hengittää omalla työllään: palkasta jäisi enemmän käteen, yritysten verotusta kevennettäisiin. Me olemme ehdottaneet tuntuvaa palkkaverotuksen keventämistä. Te olette sanonut, että se ei ole järkevää. Onko todella niin, että teidän mielestänne Ruotsi on valinnut tässä väärän tien? Siellähän ensi vuonna ruotsalaisen keskituloisen palkansaajan palkkaverotus kevenee noin 300 eurolla vuositasolla. Lisäksi siellä kevenetään työnantajamaksuja ja siellä uskotaan siihen, että nimenomaan tämä on se tie. Itse asiassa esimerkiksi nimenomaan Ruotsin keskustan puheenjohtaja sanoi, että tämä on tie, jolla luodaan aktiivisuutta, työllisyyttä, ostovoimaa. Onko teillä täsmälleen vastakkainen käsitys Ruotsin veljespuolueen kanssa? [Timo Heinonen: Ruotsissa on paremmat keulaiset!]

14.09 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä lisätalousarvio on mielestäni suoraa jatkumoa sille hallituksen hyvälle ja oikea-aikaiselle politiikalle, että tehdään tarvittavat toimet nopeasti, ripeästi. On parannettu työllisyyttä, ehkäisty konkursseja, tuettu yrityksiä ja ihmisten toimeentuloa sekä tietenkin terveystoimia. Tässä lisätalousarviossahan nimenomaan tämä toimeentulopuoli korostuu tämän väliaikaiseen toimeentulotuen nousuun osoitetun määrärahan myötä.

Tässä verotulot arvioidaan hieman korkeammaksi nyt tämän yrityspuolen vuoksi. Arvioissa kävi ilmi, että itse asiassa arvioitua vähemmän yritykset ovat käyttäneet näitä mahdollisia maksujärjestelyjä, mikä sinänsä on hyvä asia. Sen vuoksi korjataan tätä kuntakom-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

pensaatiota, mutta toisaalla on tärkeää huomata hyvä seikka, eli meidän on huolehdittava myös kuntalaisten palveluista. [Puhemies koputtaa] Siksi on tärkeää, että hallitus on myös jo keväällä tukenut [Puhemies koputtaa] merkittävästi kuntia ja myös jatkossa näitä tukemistoimia seuraa. Eli tästä haluan erityisesti maininnan tässä yhteydessä.

14.11 Esko Kiviranta kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On erittäin hyvä huomata, että yritykset ovat hakeneet maksujärjestelyjä vähemmän kuin keväällä ennakoitiin, ja tätä on tervehdittävä tyydytyksellä. Kuntien asema voi kuitenkin vaikeutua siitä huolimatta, että monella tavalla kuntia on nyt otettu huomioon näissä lisätalousarvioissa. Uskon, että hallitus on hyvin valppaana ja seuraa kuntien taloustilannetta, ja voi olla, että nuo vaikeimmat ajat ovat edessä vasta sitten ensi vuoden puolella.

Tärkeä asia on myöskin Suomen talvimatkailun huomioon ottaminen, ja meillähän on erinomainen mahdollisuus nyt houkutellessa Suomeen paljon sellaisia talvikauden turisteja, jotka normaalitilanteessa valitsisivat jonkun toisen kohteen, koska monessa muussa maassa koronatilanne on selvästi hankalampi kuin meillä. Mutta uskon tässäkin hyvän hallituksen toimintaan ja siihen, että tätäkin asiaa pystytään edelleen ratkomaan parempaan suuntaan.

14.12 Iris Suomela vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä ajassa epidemian taltuttaminen on tehokkainta talouden elvyttämistä. Samalla tarvitaan myös niitä kohdennettuja tapoja pitää talouden pyörät pyörimässä. Ja todella, kuten edustaja Kivirantakin kuvasi, kunnilla on tässä aivan keskeinen rooli. Kunnat huolehtivat suomalaisten hyvinvoinnista ja työkyvystä mutta toisaalta pitkälti myös akuuteista koronatoimista, ja siksi onkin tärkeää, että valtiovarainvaliokunta tässäkin mietinnössä kiinnittää huomiota kuntien taloustilanteen korjaamiseen ja jatkuvaan seurantaan, jotta todella ei kävisi niin, ettei siellä kunnissa pystyittäisi epidemiaa hallitsemaan ja samalla pitämään talouden pyöriä pyörimässä.

Huomionarvoista on, että korona saattaa osua Suomessa pahiten talouteen myöhemmin kuin muualla, koska meidän taloudestamme iso osa nojaa sellaisten investointihyödykkeiden myymiseen, joiden kysyntä sakkaa tyypillisesti myöhemmin kuin esimerkiksi kuluttajahyödykkeiden kysyntä. Siksi onkin tärkeää, että nyt luodaan sitä pitkää polkua eteenpäin. Tehdään nyt ne välttämättömät toimet koronan [Puhemies koputtaa] taltuttamiseksi, talouden pitämiseksi pyörimässä, mutta samalla katsotaan myös pidemmälle.

14.13 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomi on onnistunut toistaiseksi kohtuullisen hyvin koronan torjunnassa sekä terveysvaikutusten osalta että myös talouden vaikutusten osalta. Mutta aivan kuten edustaja Suomela sanoi, vientiteollisuuden kautta hankalimmat ajat talouden osalta voivat olla edessä.

No, mitä tässä tilanteessa pitää tehdä? Minusta on aivan erinomaista, että tässä lisätalousarviossa tuetaan kaikkein pienituloisimpia, toimeentulotuen varassa eläviä epidemialkorvauksella. Siihen nähden olin yllättynyt siitä, että täällä edustaja Mykkänen vaati veroelvytystä tässä tilanteessa. Samaan aikaan kun kokoomus vastustaa kaikkein pienituloisimmille epidemiakorvausta, kokoomus esittää muun muassa kaikkein suurituloisimmille lähes miljardin omaa veroalennusta, Westendin Kansallisseuran aloitteesta perintö- ja lahjaveron alentamista lähes miljardilla eurolla ja sen lisäksi autoverosta ja [Puhemies koput-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

taa] varainsiirtoverosta luopumista ja yleistä veroalennusta — 4 miljardin [Puhemies ko-
puttaa] veronalennuksia sen päälle, että kritisoihte ensi vuoden budjettia liian suureksi.

14.14 **Veronica Rehn-Kivi r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade tal-
man! Den femte tilläggsbudgeten för detta år innehåller endast brådskande och nödvändi-
ga tillägg. En av de större helheterna är det tillfälliga epidemistödet på 75 euro till personer
som erhållit utkomststöd under våren eller sommaren.

Väliaikaisilla epidemiakorvauksilla tuetaan yhteiskunnassa taloudellisesti heikommassa
asemassa olevia henkilöitä ja perheitä tilanteessa, jossa koronaepidemiasta on tullut yli-
määräisiä kustannuksia. On hyvä, että tuetaan näitä ihmisiä, mutta olisi tärkeää, että jatkos-
sa tarpeellisten tukien piiriin pääsisivät oikea-aikaisesti myös ne ihmiset, yritykset ja orga-
nisaatiot, joiden työ- ja toimintamahdollisuudet ovat rajoitusten vuoksi kadonneet. Kaik-
kien on pysyttävä mukana yhteiskunnan pyörässä, ja jokaisen työpanos on erityisen tärkeä,
jotta Suomi saadaan taas nousuun.

14.15 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Velkaantumi-
nen koronatilanteen takia ja se taloustilanne, jossa olemme ja minkä näkymiä nyt katselem-
me, on tietenkin tiettyyn rajaan asti ymmärrettävää, mutta sen vastapainoksi hallituksen
olisi kerta kaikkiaan pitänyt jo saada aikaan uskottavia työllisyyspäätöksiä sekä päätöksiä
rakenteellisista uudistuksista. Onkin erittäin huolestuttavaa, että hallitus jätti budjettirii-
hessä kaikkein tärkeimmät päätökset tekemättä, jätti ne työryhmille, jotka eivät ole tähän-
kään saakka kyenneet esityksiä tekemään. Ja kun tilanne on nyt tämä, että koronaepidemia
näyttää pahenevan — ollaan jo monin paikoin kiihtymisvaiheessa, kenties leviämisvai-
heessakin — niin tämä ei lainkaan helpota tilannetta. Eli nyt kyllä hallitukselta tarvitaan pi-
kaisia päätöksiä, ja sen takia olemme tässä omassa vastalauseessamme juuri tähän kiinnit-
täneet huomiota.

14.17 **Ville Tavio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on hallitus
iloinnut siitä, että yritykset eivät ole käyttäneet tarjottua tukea, ja on kuultu, että se on hal-
lituksen mielestä hyvä asia, mutta näin ei ole. Sehän on merkki siitä, että hallituksen tuki on
huonosti kohdennettu ja tukiohjelma on huonosti laadittu. Ei sitä pidä ihmetellä, että yri-
tykset eivät ole pitäneet mielekkäänä lykätä verojaan ja ottaa siitä 2,5 %:n korkoa makset-
tavakseen. Kun näiden koronatuken jakautuminen yrityksille ylipäänsä on ollut aika vai-
keaa ja on todettu, että siinä ei ole kaikki mennyt aina nappiin, niin näihin olisi hyvä kyllä
mielestäni lähteä niin, että unohdetaan tämä yltiövasemmistolainen politiikka ja katsotaan
aidosti, mitä veronkevennyksiä voitaisiin yrityksille myös tarjota.

14.18 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vasemmistohalli-
tuksen toimintaa nyt koronakriisin pitkittyessä näyttää kuvaavan hyvin se, että reagoidaan,
kun yt:t tulevat, kun tehtaita suljetaan ja konkurssit tekevät työttömiä. Tässäkin lisätalous-
arviossa kohdennetaan toimenpiteitä konkurssitapauksiin. Totta kai pitää niinkin tehdä,
mutta meidän isoin huolestus on se, arvoisa puhemies, että tämä hallitus ei toimi esimer-
kiksi sen eteen, että Lapissa talven myötä ei 8 000–10 000 ihmistä joutuisi työttömäksi.
Tarvitaan ratkaisu tilausmatkailun mahdollistamiseksi, ja kysyisin, mitä toimenpiteitä tä-
hän ollaan tekemässä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

Ja toisena tapahtuma-ala: Se työllistää Suomessa 175 000 suomalaista. Nyt nämä työpaikat ovat kriittisesti uhattuina, ja kysyisin valtiovarainministeri Vanhaselta, minkälaisia toimia olette tekemässä ja ovatko teille [Puhemies koputtaa] eri työpaikat eri arvoisia, kun tuntuu siltä, että [Puhemies koputtaa] nämä Lapin matkailun ja tapahtuma-alan työpaikat eivät oikein [Puhemies: Aika!] näytä kiinnostavan.

14.19 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella tämä lisätalousarvio pienentää arviota tämän vuoden alijäämästä. Täytyy nähdä, mikä siellä on taustalla. Siis taustallahan on se, että Suomen talous pärjäsi ennakoitua paremmin toisella neljänneksellä, palkkoja on maksettu, yritysten ei ole tarvinnut hakea maksuhojennuksia. Eli voi sanoa, että Suomi on selvinnyt ainakin tästä ensimmäisestä aallosta verraten hyvin. Esimerkiksi jos verrataan Ruotsiin, EU-maihin, Japaniin, Yhdysvaltoihin, Saksaan — Iso-Britanniasta ja Espanjasta puhumattakaan — meillä bkt:n pudotus oli kaikkein pienin. Siihen nähden kyllä tämä arvostelu siitä, että hallitus olisi huonosti hoitanut... Jos kansainvälistä vertailua katsoo, niin tämä hallitus on verrattaen hyvin hoitanut kriisiä. Sen vuoksi nyt sitten tämä velkaantuminen tässä pienenee.

Mutta, arvoisa puhemies, täytyy sanoa, [Puhemies koputtaa] että kun se julkisen talouden tasapainotavoite [Puhemies koputtaa] tässä jää, niin kyllä nämä kokoomuksen miljardin veronkevennykset ovat poskettomia tavoitteita.

14.20 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kuten olemme sanoneet, tämän väliaikaisen epidemiakorvauksen perustelut ovat harhaanjohtavat. Niissä annetaan ymmärtää, että tuki kohdentuisi ihmisille, joille koronapandemia on aiheuttanut ylimääräisiä kustannuksia, mutta näinhän ei ole, vaan tuki ohjautuu suurelta osin sellaisille henkilöille, jotka ovat saaneet toimeentulotukea jo ennen koronaa. Heidän asemansa ei tietenkään ole kadettava, mutta on vaikea nähdä tässä yhteyttä varsinaisesti koronaan.

Perussuomalaiset ovat esittäneet, että tämä vastaava tuki ohjattaisiin kuntien kautta harjunnanvaraisena täydentävänä toimeentulotukena ihmisille, joille todellisuudessa nimenomaan tämä koronaepidemia on aiheuttanut taloudellisia vaikeuksia. Me olemme huomauttaneet eri yhteyksissä, että pääkaupunkiseudulla 50 prosenttia toimeentulotuen saajista on tällä hetkellä ulkomaalaisia. Tämä määrä kasvaa kaiken aikaa. Ehkä tässä on juuri syy, minkä takia [Puhemies koputtaa] tämä halutaan kohdentaa tällä tavalla.

14.21 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On aivan selvää, että meidän täytyy ottaa velkaa selvittääksemme koronakriisistä, mutta aivan selvää on, että työllisyystoimia täytyy tehdä. Ja suuri huoli on ollut siitä, miksi hallitus jo ennen koronaa siirsi työllisyystoimia. Miksi silloin teitte toimia, että vähennätte työllisyyttä? Ja te jatkatte sitä. Olemme pohtineet ja asiantuntijat ovat pohtineet, että se johtuu siitä, että tämän hallituksen liima on se, että osataan jakaa rahaa mutta ei kyetä tekemään työllisyystoimenpiteitä. Mutta nyt, edustaja Lindtman, te sanoitte ääneen sen: siksi te ette tee, kun te olette tyytyväisiä, hykertelette tyytyväisinä, kun satojatuhansia ihmisiä on työttömänä. Pitkäaikaisyöttömyys kasvaa, nuorisotyöttömyys kasvaa. [Pia Viitanen: Väärinymmärryksen taidetta!]

Ja kysyn pääministeri Vanhaselta, kun Ruotsissa sanotaan ääneen se tosiasia, [Paavo Arhinmäen välihuuto] mikä varmasti Suomessakin on, että pelkällä velkaelvytyksellä me

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

emme voi nostaa itseämme tukasta vaan tarvitaan yksityisiä investointeja, yksityistä kulu-
tusta: Siellä keskustapuolueen puheenjohtaja Löf tukee sosiaalidemokraattista puoluetta,
myöskin ympäristöpuoluetta, ja toteaa, että työllisyys lähtee nousuun, kun alennetaan työn
verotusta, kun työ kannattaa ja myöskin nostetaan kotitalousvähennystä. Miten keskusta ei
kykene [Puhemies koputtaa] edes hallituspuolueena tukemaan tällaisia ratkaisuja, vie-
mään niitä eteenpäin, kun [Puhemies koputtaa] Ruotsissa niitä tuetaan hallituksen ulko-
puolelta?

14.23 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On totta,
että korona tuli varmasti meille kaikille yllätyksenä, ja siihen on reagoitu. Kuntatalouteen
on otettu kantaa vahvasti ja tuettu kuntien selviämistä tehtävistään. Yrityksille on makset-
tu koronan aiheuttamista häiriöistä korvauksia, mikä on ainoa tapa edetä eteenpäin, koska
jos yritykset kuolevat, menevät konkurssiin, se tarkoittaa sitä, että koronatilanteen väistyt-
tyä sitä yritystä ei enää ole. Eli kyllä tässä on toimittu. Voisi sanoa niin kuin mäkihyppy-
tuomari sanoisi tästä tilanteesta, että hyppy on ollut hyvä mutta ei tässä vaiheessa pysty lo-
pullisia pisteitä vielä antamaan.

Mutta se, mikä pitää huomioida matkailussa: Minä ihaillen olen seurannut suomalaisten
matkailuyrittäjien toimintaa viime kesänä. Esimerkiksi kotikunnassani yksi yrittäjä oli vä-
hän kauhuissaan, että mitenhän tässä käy. Mutta kuinka kävikään, siellähän yllättäen oli
kotimaisia matkailijoita niin paljon, että käytännössä sekin paikka oli koko kesän lähes
loppuunmyyty. Ja luin lehdestä juuri, että Lapissa kehitellään samaa ilmiötä ensi talvea
varten, niin että ei kannata nyt ruveta niitä sarvipäitä seinille maalailemaan, kun [Puhe-
mies koputtaa] niitä ei siellä vielä ole.

14.24 **Johannes Koskinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä kun kes-
kustellaan laajemmin valtiontaloudesta, niin on tärkeää kiinnittää huomiota myös siihen
siirtymään, joka tapahtuu. Kun puhutaan paljon siitä, että nyt velkaannutaan lähes 18 mil-
jardia ja ensi vuonna 10 miljardia, niin tänä vuonnahan tämä on pitkälti korona-aukon paika-
kaamista, monellakin tapaa syntynyttä pikaista pelastusoperaatiota. Mutta se painopiste
siirtyy ensi vuodelle sitten elvytysrahoitukseen. Ja mitä viisaammin me käytämme nämä
velkarahat, sitä varmemmin työllisyys ja talous kohenevat. Tässä on hyvin suuri paine niin
hallituksella kuin oppositiollakin hakea toimivia lääkkeitä.

Mutta tässä yhteydessä on hyvä kiittää kuitenkin Valtiokonttorin toimintaa, että valtion-
velan suhteen on pystytty aika nopeasti pidentämään näitä maturiteetteja, nyt on jo suhteel-
lisen tasaisesti sinne 40-luvulle saakka näitä velkakirjoja edullisen korkotason puitteissa
tehtynä, ja [Puhemies koputtaa] sitä kautta saadaan vakautta [Puhemies koputtaa] myös
tulevien vuosien talouteen.

14.25 **Sanni Grahn-Laasonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin
toivon kovasti enemmän pohjoismaista yhteistyötä — jos se avaisi SDP:n silmiä sille, mil-
laista politiikkaa Suomessakin voitaisiin tehdä talouden saamiseksi uuteen nousuun ja ak-
tiivisuuteen. Ruotsissa saadaan enemmän ostovoimaa perheille ja työssä käyville eläkeläi-
sille, nostetaan kuluttajien, perheiden ostovoimaa esimerkiksi palkkaverotuksen keventä-
misen kautta, eläkkeiden ja samoin kotitalousvähennyksen nostamisen kautta.

Nämä keinot olisivat meilläkin Suomessa mahdollisia käyttää, [Johannes Koskinen:
Puolet vähemmän valtionvelkaa kuin Suomella!] ja silloin päästäisiin kohti sitä suuntaa,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

että yhä useampi kotitalous voisi meilläkin työllistää kotitalousvähennyksen kautta. Saa-taisiin lisää aktiivisuutta talouteen, lisää työtä, tulevaisuudenuskoa — siis näkymää ulos tästä koronakurimuksesta. Muuten me olemme täällä jakamassa velkarahaa ja erilaisia tu-kia vielä ensi vuonnakin. Meillä on mahdollisuus kääntää tämä talouden kierre, mutta se edellyttää sitä, että ideologiset silmälasit otetaan nyt pois päästä [Jussi Saramo: Ottakaa pois!] ja nähdään nämä keinot, [Puhemies koputtaa] jotka muuallakin toimivat.

14.26 Mari Rantanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, toistan jälleen ker-ran sen, minkä toistin lähetekeskustelussa. Odotin, että ensimmäisessä lisätalousarviossa syksyllä olisi ollut työllisyystoimia tässä — mutta ei, tässäkin on jälleen kerran rahanja-koa. On hyvä huomata se, että kun nyt me olemme menossa koronassa kohti toista aaltoa, joka tulee vääjäämättä tällä hetkellä, niin sitä suuremmalla syyllä silloin rahanjaon täytyy olla ensinnäkin hyvin harkittua, ja sitten kun sitä tehdään, niin erittäin tarkasti kohdennet-tua, mikä ei tällä hetkellä esimerkiksi tässä toimeentulotuessa ole onnistunut.

Sen sijaan haluan vielä kertaalleen tässä kyllä nostaa ihmetykseni tämän FinnHEMS-asian kanssa: selvitysmies esitti, että valtio ei ostaisi itsellensä lentoyhtiöitä, mutta niin vaan valtio meni ja osti helikopteryhtiön, ja tätä on kyllä aivan mahdoton ymmärtää tässä taloustilanteessa, oliko kuinka järkevä tämä veto. Tässä voisi karrikoiden kysyä, [Puhe-mies koputtaa] kuka haluaa istua STM:n johtamassa kopterissa, jota lentää ministeri [Jo-hannes Koskinen: Kyllähän Kiuru ilmassa pysyy! — Naurua] ja suunnistajan paikalla istuu kansliapäällikkö.

14.28 Tarja Filatov sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kannattaa muistaa, että FinnHEMSissä on kyse lääkärihelikoptereista eikä muunlaisesta toiminnasta, että kyl-lä kai se on niitä valtion ydintoimintoja, että meillä terveydenhuolto ja turvallisuus tätä kautta toimii.

Itse asiassa tässä keskustelussa näkyy selvästi kaksi erilaista tapaa hoitaa kriisiä. Halli-tus on keskittynyt koronan torjuntaan, koska se loppujen lopuksi on parasta työllisyyspo-litiikkaa tässä ajassa. [Sari Sarkomaa: Mikä estää tekemästä työllisyystoimia?] No, miksi-kö? Sen vuoksi, että esimerkiksi tanskalaiset, ruotsalaiset ja USA:laiset tutkimukset osoit-tavat, että jos ihmiset pelkäävät tautia, niin he pelkäävät kuluttaa, he pelkäävät käyttää pal-veluita — ja siitä on itse asiassa taloudelle enemmän haittaa kuin niistä toimista, joita ko-ronan vuoksi on tehty silloin, kun on suljettu tiettyjä toimintoja. Me olemme yhä siinä ti-lanteessa, että tauti on täällä, ja siksi on tärkeitä, että sen kurissa pitämisestä pidetään huolta.

Sitten kannattaa muistaa, että eivät nämä toimet, joilla on yritetty yrityksiä tukea, ne-kään ihan pieleen ole menneet, koska kuitenkin Suomen bruttokansantuote on alentunut vähemmän kuin EU:ssa keskimäärin. [Puhemies koputtaa] Olemme itse asiassa siellä par-haiden joukossa, ja konkurssejakin on vähemmän ollut kuin vuoden alussa.

14.29 Merja Kyllönen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On tullut varmaan aivan selväksi, että perussuomalaiset ja kokoomus yhdessä elvyttävät köyhdyttä-mällä köyhiä. Se on teidän vahvin työllisyystoimennekin ollut hyvin pitkä aikaa, mikä ei johda siihen itse asiassa lainkaan. [Välihuutoja] Itse asiassa eduskunnan tietopalvelun mu-kaan tämä veronalennusmalli toisi työllisyyttä noin 6 000 henkilölle, ja siinä mielessä, jos mietitään, että pistetään 4 miljardia veronalennuksiin, se on aika kallista työllistämistä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

Oli aika surullista kuulla se, että perussuomalaiset vielä kuittasivat tässä nyt nämä yrittäjäetkin huonoiksi. Te olitte nimenomaan tukemassa näitä ja vieläpä kehoitte nostamaan näitä summia, mutta nyt edustaja Tavio ilmoitti täällä, että sekin on ihan täysin väärin sammutettu. Päätäkää, mitä te oikein haluatte! [Juha Mäenpää: Se jakotapa oli väärä!]

14.30 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tuolla valtiovarainvaliokunnassa todellakin katsoimme, että tämä on pitkälti tällainen tekninen lisäbudjetti, mutta toisaalta samanaikaisesti meillä oli valmistella sitten varsinainen tulevan vuoden budjetti, ja siksi ainakin kristillisdemokraateilla oli suuret odotukset, että niitä työllisyystoimia nyt sitten jommassakummassa tulee, ja täytyy sanoa, että pettymys oli suuri, että niitä ei kummassakaan ole näköpiirissä. Vuoteen 2030 saakka saamme sitten odottaa, tulevien hallitusten aikana, että meillä työllisyystoimet alkavat toteutua.

Hallituksen politiikassa on se ongelma, että vaikka tässäkin lisätalousarviossa on ihan hyviä asioita, kuten esimerkiksi tämä väliaikainen epidemiakorvaus, niin kuitenkin samanaikaisesti kansalaisten ostovoimaa syödään: syödään sillä, että pumpulla maksaa yhä enemmän tankata, syödään sillä, että lämmittäminen on yhä kalliimpaa ja myöskin sillä, että meillä esimerkiksi työn sosiaaliturvamaksut ovat nousemassa. Eli ostovoima viedään pois kansalaisilta, ja samanaikaisesti sitten yritysten kilpailukyky on ongelmissa, [Puhemies koputtaa] joten ei auta, jos tehdään pieniä lisäyksiä sinne tänne. Kokonaisuus on hu-kassa.

14.31 Hilikka Kemppi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Oppositio puolueiden vastalauseet eivät juurikaan liity tähän käsillä olevaan lisätalousarvioon, mikä on tietenkin suunnaton harmi sen takia, että viemme tässä eteenpäin kuitenkin merkittäviä kokonaisuuksia, muun muassa maa- ja puutarhatalouden sekä maaseudun yrityksille koronavirusepidemiasta aiheutuneiden kustannusten korvauksia ja eniten apua tarvitsevien kustannusten korvauksia.

Kuuntelin edustaja Taviota, perussuomalaisia ja kokoomusta herkällä korvalla, ja te ehdotatte minun korviini nyt veronalennuksia hyvätuloisille samalla, kun elämme raskainta korona-aikaa. Omassa maakunnassani tuli juuri muun muassa 260 työntekijän irtisanomispäätös Scanian tehtaan alasajon myötä, ja tällä hetkellä varaamme 1,5 miljardia euroa esimerkiksi koronasta aiheutuviin rokotekustannuksiin. Nämä yhtälöt ovat tosi haastavia, ja sen vuoksi toivoisin erittäin oikeistolaisen talouspolitiikan sijaan realismia tämän hetken nykytilasta ja käsitystä siitä, että tällä hetkellä apua tarvitsevia on myös paljon. [Sari Sarkomaa: Työtä tarvitsevia on vielä enemmän!]

14.33 Juhana Vartiainen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lyhyt ja pitkä aikaväli liittyvät yhteen tietenkin: mitä vahvempi tulevaisuuden ura, sitä huolettomammin voidaan nyt käyttää rahaa. Keskeinen tulevaisuusmuuttuja on tietysti pysyvä työllisyyskasvu. Ja pelkään pahoin, että hallitus ei tässä vakuuta sen enempää luottoluokittajia kuin investoijia. Te mainostatte korskeasti 36 000:n työllisyyspäätöksiä, joihin on kuitenkin näppärästi poimittu mukaan jo syksyllä 2019 tehty putken alarajapäätös, mutta jos näin tehdään, pitäisi ottaa tietysti mukaan kaikki muutkin tähän asti pysyvästi työllisyyteen vaikuttaneet päätökset: aktiivimallin purku miinus 5–12 000, tulonsiirtojen nosto miinus 5 000, [Pia Viitanen: Hyvä, että purettiin se leikkurimalli!] eli miinusta noin 10–12 000, siihen voi laskea sen alarajanoston ja päästään ehkä plus 5:een, ja kun te samalla mainostatte

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

10 000:n päätöksiä aktiivimalli kakkosella, niin te olette jossain 5 000:n tienoilla. Muu on tulevaisuuden lupauksia. Uskotteko te, ministeri Vanhanen, että tällaisesta näennäisvi-
lungista kukaan vakuuttuu?

14.34 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen pyrkinyt pitämään sellaisesta periaatteesta kiinni, että pääosin tuon esille hallituksen ja siihen keskeisesti osallistuvan oman puolueeni politiikkaa ja sen perusteita, mutta joskus on kyllä pakko kiinnittää huomiota myös opposition väitteisiin. Suora sitaatti perussuomalaisten vastalauseesta: ”Esitettyä epidemiakorvausta ei ole koronan ohella myöskään suunnattu erityisen vaikeassa asemassa oleville asiakkaille.” — Siis, etteivätkö toimeentulotuen saajat ole erityisen vaikeassa asemassa? [Juha Mäenpää: Ei kaikki!] — Edelleen: ”eikä tukea saavan ryhmän erityistä rahan tarvetta ole näytetty toteen.” Tämähän on kyllä niin kovaa tekstiä puolueelta, joka kuitenkin on pyrkinyt saamaan ääniä pienituloisten keskuudesta, että en voinut olla käyttämättä tätä vähäistä aikaa tämän toteamiseen.

14.35 **Ari Koponen ps** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Toimeentulotukea saaville maksettava bonus on herättänyt laajaa keskustelua täällä eduskunnassa. Kuten on tullut esille, niin perussuomalaiset ehdottivat vastalauseessaan, että määräraha voidaan kyllä korottaa hallituksen esityksen mukaisesti, mutta sen jakamisesta pitäisi päättää kunnissa harkinnanvaraisesti eli kohdentaa se heille, jotka ovat kärsineet eniten koronasta. Kohdentamista on halunnut myös moni asiantuntija.

Haluaisin nostaa vielä yhden asian esille hallituksen rahan jakamisesta. Ministeri Ohisaloon kommentti Iltalehdessä 21.9. ”Budjettiriihessä hallitus jakoi avokätisesti rahaa kunnille, ja Ohisalo ei kiistä sitä, että rahanjako oli kyse myös kuntavaaleihin valmistautumisesta: ’On se rahanjako varmasti tärkeää kuntavaalien näkökulmasta’.” On aika häpeällistä, että valtion rahoilla aletaan käymään nyt myös vaaleja täällä.

14.36 **Tiina Elo vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tilannehan on se, että koronapandemia on valtava maailmanlaajuinen kriisi, joka on koetellut ihmisten hyvinvointia ja jaksamista ennennäkemättömällä tavalla. Ja kuten täällä on todettu, hallitus on tehnyt lukuisia lisätalousarvioita ratkoakseen akuuttia koronakriisiä ja helpottaakseen talousahdinkoon joutuneiden asemaa. Tavoitteena on se, että yritykset selviävät, työpaikat säilyvät ja kunnat pystyvät huolehtimaan asukkaidensa hyvinvoinnista. Tämän eteen hallitus jatkaa työtä. — Anteeksi, minun on näköjään aika vaikea hengittää tämän maskin kanssa. — Tässä viidennessä lisätalousarviossa keskeinen satsaus on 60 miljoonan euron väliaikainen epidemiakorvaus, jolla tuetaan kaikkein heikoimmassa asemassa olevia. Pidän kyllä erittäin tärkeänä näiden tukien osalta sitä, että ne kohdennetaan aina mahdollisimman hyvin juuri niille, jotka niitä eniten tarvitsevat, oli kyse sitten ihmisistä, kunnista tai yrityksistä.

14.37 **Ilkka Kanerva kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Muistissa on hyvin kuitenkin vielä hätätilahallitus, jolloin maassa oli 60 000 työtöntä. Muistissa on myös se, kun presidentti Ahtisaaren johdolla muodostettiin 90-luvun alkupuolella erityistyöryhmä selvittämään silloin maassa ollutta valtavaa työttömyyttä. Nyt minä olen vähän epäileväinen sen suhteen — täällä salissa meitä on muutamia vanhoja työministereitä — onko mitenkään teoreettisestikaan mahdollista, että työministeriön toimenpitein päästäisiin tässä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

asiassa maaliin, ja epäilen, että ei edes hallituksen toimenpitein. Tiedän, että maassa olisi halukkuutta paineisessakin kentässä etsiä vähän laajemmalla pohjalla, leveämmillä harteilla, sellaisia ratkaisuja, joilla voitaisiin käydä myös rakenteellisesti työttömyyden kimpuun. Valtiovarainministeri, miksi tämäntyyppisiin toimenpiteisiin ei ole [Puhemies koottaa] nyt halua ja mahdollisuutta ryhtyä?

14.39 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jälleen tämä keskustelu epidemiakorvauksesta vasemmalta laidalta kuulostaa siltä, että haluaisin kysyä, miksi te ette sitten nosta perusturvan tasoa pysyvästi. [Aki Lindén: Hyvä ehdotus! — Välihuutoja] Mitä te oikein moralisointte sitä, että te saatte siihen nyt pienen korotuksen vähäksi aikaa? Jos teidän ongelmanne on tämä, minkä te esitte, niin teidänhän pitää nostaa sitä pysyvästi. Mitä näille ihmisille sen jälkeen tapahtuu, kun teidän kertakorvauksenne loppuu?

Yleisesti ottaen tunnelma, ilmapiiri, Suomessa muutenkin kuin tämän terveydellisen tilanteen huononemisen suhteen on mielestäni aika ikävä. Päivittäin saamme lukea työpaikkojen häviämisestä, yt-neuvotteluista, lomautuksista, ihmisten pettymyksestä, näköalattomuudesta. Samaan aikaan pääministeri on kunnostautunut kyseenalaistamaan sitä, mitkä yritykset lomauttavat tai sulkevat toimipisteitä jotenkin oikeutetusti. Mielestäni tämä kertoo sellaisesta hallituksen kaikkivoipaisuuden tunteesta, joka on haitallista ihan kenelle tahansa, varsinkin maan hallitukselle.

14.40 Kimmo Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onko minun mahdollista puhua kuitenkin näin, että minun suuni näkyisi? Tässä minun on todella vaikea puhua.

Arvoisa puhemies! Kun kuuntelee tätä opposition puhetta, niin tässä on häkellyttävän paljon synkistelyä. Edustaja Grahn-Laasonen taisi sanoa, että pitäisi kääntää tämä talouden kierre tilanteessa, jossa me näemme, että hallituksen toimet koronavirusta vastaan ovat olleet itse koronan osalta poikkeuksellisen tuloksellisia, jos vertaamme muihin maihin tässä kauheassa tilanteessa, puhumattakaan taloudellisessa mielessä: me olemme onnistuneet paremmin tässä kuin käytännössä kaikki muut vertailumaat. Mihin suuntaan meidän pitäisi tätä talouden kierrettä kääntää? Onko se sitä, mitä täällä on todettu, että kokoomus ajaa sitä linjaa, että nimenomaan pienituloisilta leikataan? [Timo Heinonen: Höpö höpö!] Ja edustaja Purralta haluaisin suoraan kysyä — kun te äsken kysyitte meiltä, olemmeko valmiita siihen, että toimeentulotukea pysyvästi korotetaan — oletteko te valmiit tukemaan sitä, jos me pyrkisimme pysyvästi korottamaan toimeentulotukea. [Riikka Purran välihuuto]

14.41 Pasi Kivisaari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jotenkin erikoinen tämä perussuomalaisten usein esille tuoma epidemiakorvauskipu. Siis teidän tahonne — korjatkaa, mikäli olen väärässä — on se, että se tehtäisiin harkinnanvaraisesti. [Aki Lindén: Tai ei ollenkaan!] — Tai ei ollenkaan. — Eli se tarkoittaisi sitä, että kunnissa alettaisiin tekemään köyhyyslistoja siitä, että peukku ylöspäin tai peukku alaspäin [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] perustoimeentulotuen saajille. Minusta se on jotenkin vastoin kaikkea ymmärrystä ihmisen hädästä. [Mauri Peltokangas: Kannattaa käydä katsomassa, miten se nyt toimii!]

Toinen asia, puhemies: Epidemian puhkeamisen jälkeen tämä hallitus on esimerkiksi jokaisessa lisäbudjetissa osoittanut kunnille ja sairaanhoitopiireille huomattavaa tukea. Se on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

selkeää ymmärrystä siitä, että se ihmisen arki tehdään siellä kunnissa ja kaupungeissa. [Puhemies koputtaa] Jokainen tuki silloin on ihmisen näköistä politiikkaa.

14.42 **Kaisa Juuso ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt täytyy kyllä sanoa edustaja Lindénille, että hyökkäys on paras puolustus näköjään. Kuten sanoin jo sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, tämä koko lakiesitys oli erittäin huonosti valmisteltu erittäin pikaisella aikataululla. Se, että Suomessa aletaan jakamaan sosiaaliturvaa ilman tarveharkintaa, on ennenkuulumatonta. [Iiris Suomela: Siinä on tarveharkinta!] Ilman muuta tämä olisi pitänyt jakaa kuntien harkinnanvaraisen toimeentulotuen kautta. Tätä perussuomalaiset esittävät.

14.43 **Pia Kauma kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun täällä edustaja Kiljunen totesi, että oppositio, erityisesti kokoomus, synkistelee, niin kyllähän asia on niin, että kun katsoo näitä lukuja täällä, niin valtio velkaantuu, mutta työllisyystoimia ei näy. 17,8 miljardia on nettovelkaantumisen, ja kuten edustaja Vartiainen totesi, niin ne työllisyystoimet ovat todettavissa jopa niin vähäisinä, että todellinen luku on mahdollisesti vain 5 000 työllistä näiden toimien lopputuloksena.

Me kokoomuksessa olemme esittäneet ohjelman, joka voisi tuoda 120 000 työllistä. Myöskin edustaja Filatov tuossa totesi, että koronan hoito on parasta työllisyyden hoitoa — olen samaa mieltä, mutta vain osittain, koska kuten me tiedämme, niin meillä on paljon sellaisia ongelmia, jotka olivat olemassa jo ennen koronaa. Työmarkkinoiden ja työelämän rakenteellisia uudistuksia tarvitaan, ja nyt ei voi muuta kuin todeta, että ne, ikävä kyllä, loistavat poissaolollaan.

Mutta, arvoisa puhemies, kysyisin kuitenkin vielä ministeriltä: mitä aiotte tehdä koronatuella, mitä tulee tapahtuma-alaan ja matkatoimistoalaan, jotka ovat lähes täysin ilman tukea tällä hetkellä?

14.44 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Uskon, että edustaja Sarkomaa itsekin tietää, että hän huolellisesti väärinymmärsi. Se, että Suomen bkt on tipunut vertailumaita vähemmän, antaa tietenkin syyn arvioida tyytyväisyydellä sitä, mitä on tähän mennessä tehty, mutta sellaista, että joku olisi tyytyväinen siihen talous- tai työllisyystilanteeseen, mikä on edessä, ei kukaan ole väittänyt.

Mutta sitä suuremmalla syyllä, arvoisat kokoomuslaiset kollegat, kun te nyt katsotte, minkälainen haaste tästä jää julkiselle taloudelle tulevan vuosikymmenen aikana, että edes saadaan velkasuhde vakautettua vuosikymmenen loppuun mennessä, ja te olette esittäneet autoverojen, varainsiirtoverojen, perintöverojen, miljardiluokan tuloverojen ja aivan erityisesti hyvätuloisille tehtäviä tuloveron kevennyksiä, joita viime aikoina olette esittäneet, niin kysyn nyt valtiovarainministeriltä: näettekö mahdollisena tällä vuosikymmenellä tehdä miljardien, miljardien tuloveron kevennyksiä ja samaan [Puhemies koputtaa] aikaan vaikuttaa julkista taloutta?

14.45 **Janne Sankelo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on pitänyt kokoomusta välillä ilonpilaajana tässä ”hei, me lainataan ja lunastetaan samalla vaalilupauksia” -meiningin keskellä. Siltä se kuulostaa. Koronan aiheuttamaa talouskriisiä pitää kokoomuksenkin mielestä hoitaa, mutta samalla pitää olla uskottava suunnitelma talouden tasapainottamiseksi, ja se puuttuu edelleen. Se puuttuu myös tästä lisätalousarviosta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

Miljardeja on mennyt, mutta rohkenen nyt kysellä myös tämän itse lisätalousarvion puitteissa yhden 100 miljoonan perään, jota joskus, arvoisat kollegat, pidettiin isona summana näissä keskusteluissa. Tuulivoimatuotantoon ohjataan 104 miljoonaa euroa lisää sähkön ja päästöoikeuksien hintojen laskun johdosta. Miltä tulevat vuodet näyttävät tämän hetken osalta? Miltä sähkömarkkina näyttää? Kasvaako tämä lasku jatkossakin, vai joko vanhempiä tuulivoimaloita alkaa tippumaan määräaikaisen tuen piiristä?

14.47 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Tuo 75 euron epidemian korvaus ennen koronakriisiä toimeentulotukea saaneille [Iiris Suomela: Ei vaan sen aikana!] ei mennyt koronakriisiin johdosta työttömäksi jääneille. [Aki Lindénin välihuuto] Yksikään sellainen ei nyt ollut tämän piirissä. Kun te koko ajan sanotte, että perussuomalaiset ja kokoomus ovat sitä määrärahaa vastustaneet, niin se ei pidä paikkaansa. [Iiris Suomelan välihuuto] Se täytyy tässä korjata, eli älkää välittäkö tuollaista väärää tietoa.

Siinä vastalauseessahan esitettiin nimenomaan sitä tuen kohdistamista heikoimmassa asemassa oleville lapsiperheille, siis köyhimmille lapsiperheille, jotka ovat toimeentulotuen varassa, esimerkiksi sen lapsen kotonaolosta johtuneisiin lisäkustannuksiin tai sitten vaikka riskiryhmäläisille, jotka esimerkiksi ovat joutuneet tilaamaan ruokaa kotiin tämän karanteenin tai eristymisensä takia. Eli me esitimme sitä jaettavaksi eri tavalla [Puhemies koputtaa] asiantuntijalausuntojen pohjalta.

14.48 Mirka Soinikoski vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kuluvan vuoden viides lisätalousarvio jatkaa koronan aiheuttamien vaurioiden korjaamista. Koska jokaisen elvytykseen käytetyn euron voi käyttää vain kerran, on meidän päätös kerrallaan torjuttava koronan ohella taloustaantumaa ja ilmastokriisiä. Jälleenrakentamista on tehtävä tulevaisuuden, ei menneisyyden ehdoilla.

Lisätalousarviossa esitetään öljylämmityksestä luopumisen avustusprosentin tuplausta. Näin vauhditetaan kuntien ja kotitalouksien energiaremontteja sekä luodaan tarvittavia kestävä kehityksen työpaikkoja.

Hallitus kantaa huolta myös sosiaalisesta kestävydestä. Lisätalousarviossa esitetty väliaikainen epidemian korvaus auttaa heitä, joihin koronakriisi on iskenyt koviten. Meillä ei ole varaa jättää inhimillistä korjausvelkaa tulevien sukupolvien maksettavaksi, kuten tehtiin 90-luvun lamassa. Kuntia ja sairaanhoitopiirejäkään ei jätetä yksin selviämään koronasta.

Oppositio on moittinut viidettä lisätalousarviota liian teknisluonteiseksi. Nyt kuitenkin keskitytään välttämättömiin määrärahatarpeisiin tilanteessa, jossa [Puhemies koputtaa] viruspandemia ravistelee koko maailmaa. Tämä on hyvä muistaa.

14.49 Jussi Saramo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kokoomus liisäisi rajusti velkaa veronkevennyksillä, vaikka aika hyvää näyttöä on siitä, että menoelvytys on veroelvytystä tehokkaampaa. Me olemme Suomessa käyttäneet keskimääräistä vähemmän rahaa, olemme velkaantuneet vähemmän, ja siitä huolimatta tulokset ovat olleet keskimääräisesti ehkä jopa parhaita koko Euroopassa. Erikoista, että tämä ei teille käy. Itse asiassa, vaikka palvelualat ovat pulassa kaikkialla koronan takia hallituksesta riippumatta, yritysten voittoaste oli keväällä huhti—kesäkuussa korkeammalla kuin kertaakaan kymmeneen vuoteen. [Sari Sarkomaa: Itsekehu jatkuu!] Ihmetellä täytyy tällaisia puheenvuoroja, että nyt pitäisi kaikkia yrityksiä tukea, yritysten omistajia, jakaa rahaa tällaisessa ti-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

lanteessa, jossa tarvittaisiin nimenomaan täsmäapua niille yrityksille, jotka tästä koronasta kärsivät, niille ihmisille, jotka koronasta kärsivät. Toki kokoomus vieläpä suuntaisi tuloveron kevennyksensäkin kaikkein [Puhemies koputtaa] isotuloisimmille, vaikka tiedetään, että se olisi kaikkein tehottomin tapa [Puhemies koputtaa] tätä veroelvytystä tehdä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Tähän debattiin otetaan vielä yksi vastauspuheenvuoro, ja sen jälkeen ministeri Vanhanen.

14.50 **Juha Mäenpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Saramo puhui siitä, että juuri niitä yrittäjiä, joita korona on kohdannut, pitäisi tukea. Minä voin kertoa teille fysioterapeutista, joka on tehnyt paljon Kelan asiakkaitten kanssa töitä. Olisi hyvin oletettua ollut, että hän saa tätä yksinyrittäjien tukea, mutta teidän hallituksenne laatimien ohjeiden mukaan hän ei saa sitä, koska hänellä on ollut tammikuussa kolme päivää yksi henkilö töissä kiireapuna. Siinä Saramolle terveiset.

Minä nyt kehottaisin teitä kaikkia muitakin tutustumaan siihen Lafferin käyrään ja siihen, miten se verokertymä saadaan suureksi. Me olemme ohittaneet sen lakipisteen jo. [Iiris Suomela: Ei olla! — Jussi Saramo: Kannattaa kuunnella asiantuntijoita tässäkin asiassa!] — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Vanhanen, 5 minuuttia.

14.52 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen:** Arvoisa puhemies! Ehkä pääviesti kuitenkin tästä keskustelusta ja eduskunnan käsittelystä on se, että lisäbudjetti hyväksytään määrärahojen osalta sellaisenaan, niihin ei ole muutosehdotuksia olemassa.

Muutama huomio tästä keskustelusta:

Edustaja Vähämäki ja edustaja Sankelo ottivat esille tuulivoiman syöttötariffisumman merkittävän kasvun, yli 100 miljoonaa euroa. Sen perusteluhan on se, että sähkön hinta on laskenut ja päästöoikeuksien hinta on laskenut tuulivoiman tuotannon kasvaessa. Vaikka se on suuri summa, niin toisaalta vastaavasti sähkökuluttajat, sähkökäyttäjät ovat sähkön yleisen hinnan alentuessa saaneet myös merkittävän hyödyn. Eli aikanaan käyttöön otettu syöttötariffijärjestelmä on tuottanut meille valtavasti uutta sähköntuotantoa, se on alentanut kaikkien sähkökäyttäjien kustannuksia, ja tästä on maksettu. Mutta se järjestelmä muutettiin jo ja se astui voimaan 1. marraskuuta 2017, niin että sen jälkeen ei enää ole uusille myönnetty syöttötariffia, mutta niitä vanhoja on. Edustaja Sankelo kysyi, missä tahdissa niitä putoaa pois. Kahdentoista vuoden sopimusten mukaan asteittain, mutta minulla ei ole tarkempaa käyrää tästä.

Tuloverosta, tuloverolla elvyttämisestä oli useita puheenvuoroja. Oma kantani ja hallituksen kanta tässä tilanteessa on se, että meidän perusanalyysimme kulkee niin, että suurin syy kotitalouksien kulutuskäyttäytymiseen on tällä hetkellä yleisen tilanteen luoma epävarmuus, turvattomuuden tunne tämän epidemian edessä, ja meillä ei ole sellaista arviota uskoa, että tuloveron alennus käynnistäisi kulutuksen ja olisi luomassa niitä positiivisia vaikutuksia, joita on. [Sanni Grahn-Laasonen: Ruotsissa näin on käynyt!]

Sitten toisekseen kokoomushan on esittänyt miljardin euron tuloveron alennusta. Kyllä tähän liittyy myös se, mitä se tarkoittaisi. Meillähän valtion tulovero tällä hetkellä tuottaa viisi ja puoli miljardia euroa, ei sen enempää. Siitä miljardi pois — se on viidenneksen osuus pois. Jäljelle jäisi neljä ja puoli miljardia euroa verotuloja. Kun katsotaan koko yh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

teiskunnan kustannuksia, valtio ja kunnat mukaan lukien, niin voidaan laskea, että sen jälkeen olisiko noin viitisen prosenttia enää meidän yhteiskunnan rahoituksesta valtion tuloverotuksen piirissä. Tästä samasta temasta taidetaan keskustella parhaillaan tuolla USA:ssa presidentinvaalikampanjassa: miten liittovaltiolle maksetaan veroja. Edustaja Lindtman kysyi tämän vuosikymmenen näkymää. Kyllä minun on vaikea nähdä sellaista päätöksentekoa, jossa näin merkittäväällä osuudella valtio luopuisi tuloveroistaan.

Toimeentulotuesta on käytetty useita puheenvuoroja. Ymmärrän hyvin tämän keskustelun, joka tässä on käyty. Tällä 60 miljoonan erällä maksetaan 800 000 75 euron tukisummaa, kuukausitukea toimeentulotukeen. Joskus päätöksenteossa kannattaa ottaa huomioon myös ikään kuin se toimeenpanovaihe. Kannattaisiko näiden 800 000 päätöksen siirtäminen kunnille yksittäisten tukikuukausien osalta harkinnanvaraisena tehdä? Itse väittäisin, että se olisi aika epätarkoituksenmukaista. Tässä varmaan ei kaikki osu ihan parhaalla tavalla kohdalleen, vähän samalla tavalla kuin yritysten kustannustessa ja ylipäättäen tänä vuonna käytetyissä tukijärjestelmissä. Joskus on järkevämpää kokonaistalouden kannalta ottaa yleiset jakoperusteet käyttöön kuin tehdä vain yksilöityjä ratkaisuja. Osaan ennakoida sen, että joudumme vuoden viimeiseen lisäbudjettiin ottamaan merkittävän summan kustannustukena tai vastaavatyypisenä tukena työpaikkojen ja yritysten säilyttämiseksi, ja sen sääntöjä laadittaessa on otettava oppia niistä kokemuksista, joita keväällä ja kesällä on saatu.

Minusta se, että näitä maksuhojennuksia tai maksulykkäyksiä ei otettu niin paljon käyttöön eikä myöskään kaikkea kustannustukea ole vielä käytetty, kertoo siitä, että hallitus ja eduskunta varautuivat suurempaan tarpeeseen kevään ja alkukesän aikana. On paljon tullut kritiikkiä siitä, että se tuki ei ole ollut tarkoituksenmukaisinta ja osunut kohdalleen, ja nämä kokemukset [Puhemies koputtaa] täytyy luonnollisesti ottaa huomioon ja pyrkiä siihen, että loppusyksystä päätettävä kustannustuki olisi sellainen, että se ei jättäisi varjoon mitään sellaisia elinkeinoryhmiä, jotka tukea tarvitsevat.

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt siirrymme puhujalistaan.

14.57 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Ihan lyhyesti vielä tähän verokeskusteluun: varmasti tässä salissa kuitenkin voisimme olla yhtä mieltä siitä, että kulujakaan ei olisi hyvä kiristää elikkä sitä kautta kansalaisten ostovoimaa syödä. Ja siitä kristillisdemokraatit ovat huolissaan, että tällä hetkellä meillä on nähtävissä ainoastaan sitä, että erilaisten maksujen ja erilaisten verojen ja sosiaaliturvamaksujen kiristyksen kautta meillä kansalaisten ostovoima heikkenee. Tämä ei ole hyvää kehitystä, ja siksi voi ajatella sitä vastapainoa, olisiko sitten oikein kohdennetuilla veronkevennyksillä, esimerkiksi vaikka lapsivähennyksellä, jotakin sellaista hyötyä, mikä toisi kansalaisille sitä ostovoimaa, kohdistuisi vielä perheisiin, jotka ovat näinä aikoina varmasti joutuneet lisäkuluja kantaan.

Arvoisa rouva puhemies! Teen vastalauseen 3 mukaiset lausumaesitykset, joissa eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy välittömästi toimeen kattavien ja vaikuttavien työllisyystoimien aikaansaamiseksi, ja eduskunta sitten edellyttää myöskin, että hallitus laatii suunnitelman julkisen talouden vakauttamiseksi. Ja, arvoisa rouva puhemies, vielä kolmantena, viimeisenä lausumaesityksenä eduskunta edellyttää, että hallitus aloittaa uusiutuvan energian tuotantotuen korjaamisen, sillä se nykymuodossaan aiheuttaa suuria ennakoinnattomia menoeriä valtiontaloudessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

Ja niin kuin täällä valtiovarainministeri totesi, tuolla valtiovarainvaliokunnassakin katsoimme tätä kohtaa, että kyllähän, kun se 100 miljoonaa yhtäkkiä valtiontaloudessa heittää, se on suuri heitto, ja siinä mielessä oli hyvä tietysti kuulla, kun ministeri kävi perusteellisesti läpi, mistä tämä johtuu. Mutta tämäntyyppiset heitot ovat tässä tilanteessa — ja ne ovat normaalitilanteessa — liian suuria. — Kiitos.

14.59 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Teen vastalauseen numero 2 mukaisen muutosehdotuksen. Tämä kokoomuksen vastalause pitää sisällään kaiken kaikkiaan kuusi lausumaehdotusta, joissa muun muassa esitämme työllisyystoimia tässä vaiheessa — niitä olisi pitänyt tehdä jo paljon aiemminkin, ja kokoomus on määrätietoisesti niitä myös esittänyt.

En malta olla kommentoimatta lyhyesti tuota edellä käytyä keskustelua ja valtiovarainministeri Vanhasen ajatusta, joka lähentelee tällaista tietynlaista himoverottamisen ihanointia. Mielestäni tuo viittaus valtameren taakse oli ehkä jo jollain tavalla asiaton. Täytyy muistaa, että viime kaudella itse asiassa keskustan ollessa vielä keskellä ja kokoomuksen kanssa mukana samassa hallituksessa työn verotusta kevennettiin puolellatoista miljardilla. [Kai Mykkänen: Oliko se nyt virhe?] Tähän maahan syntyi viime kaudella yli 140 000 työpaikkaa. Eivät verotulot silloin romahtaneet, vaikka työn verotusta kevennettiin, vaan itse asiassa valtion kassaan tulleet verotulot kasvoivat. Tämä on se politiikka, johon Ruotsin sosiaalidemokraatit uskovat, johon Ruotsin vihreät uskovat ja johon Ruotsin keskusta uskoo. [Johannes Koskinen: Entä moderaatit?] Mutta Suomessa nämä puolueet ovat asemoituneet niin vasemmalle talouspolitiikassa, että ainoa ratkaisu on veronkorotukset ja näiden kautta ostovoiman heikkeneminen merkittäväällä tavalla.

Arvoisa puhemies! Pääosiltaan tämä lisätalousarvio on kannatettava. Lisätalousarvioon kuitenkin sisältyy ilmeisiä puutteita, ja sen takia jouduimme jättämään tähän vastalauseeseen. Puutteita olemme käyneet tarkemmin läpi tässä tekstimuodossa olevassa vastalauseessamme. Me olemme määrätietoisesti peräänkuuluttaneet ennen muuta työllisyystoimia. Olemme tuoneet esille huolen velkaantumisesta, mutta meidän kritiikkimme koko ajan, läpi tämän koronakriisin, on kohdistunut siihen, että samaan aikaan tämä hallitus ei ole kyennyt tekemään juuri lainkaan rakenteellisia uudistuksia, työllisyysuudistuksia, reformeja, joilla työllisyys paranisi pysyvämmiin ja pitkäkantoisempiin. Tämä on se kritiikin kärki, mikä on esille noussut.

Nytkin budjettiriihessä hallituksen piti tehdä työllisyystoimia 30 000 työllisestä, mutta nyt näytti siltä, että pelkkä näkyminen hallitukselle riitti. Valtiovarainministeriön virkamiesten arvio kertoi, että tosiasiallinen luku on jotain 14 000–17 000 työllisen luokkaa. Tästä kun otetaan pois vasemmistohallituksen aiemmin tekemät päätökset, jotka ovat lisänneet maahan työttömyyttä, niin luku on vielä huomattavasti vaatimattomampi. Pelkäämme se, että nostetaan tavoitetta, rimaa johonkin, ei riitä. Tämän maan tulevaisuutta ei pelasta, jos riman alta mennään, että heilahtaa. Ja tämä on se huoli, josta tulemme tämänkin syksyn aikana puhumaan ja pitämään sitä esillä, sillä me emme voi valitettavasti näin hultatonta menoa olla hyväksymässä.

Arvoisa puhemies! Tein tuossa edellä esityksen, jossa on siis kuusi lausumaehdotusta, ja näissä esitämme muun muassa sitä, että tämäntyyppisessä tilanteessa olisi järkevää mahdollistaa paikallinen sopiminen kaikissa suomalaisissa yrityksissä, luottaa siihen, että yrityksissä työntekijät ja työnantajat yhdessä etsisivät keinoja selvittää tämän kriisin yli. Nyt valitettavasti, niin kuin debattipuheenvuorossani totesin, hallituksen toimet ovat reagoin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

tia usein vasta siihen, kun irtisanomisia, tehtaiden alasajoja tai yt-neuvotteluja tulee. Nyt tarvitaan ennen muuta toimia, jotka parantaisivat yritysten luottamusta tähän hetkeen, ennen muuta tulevaisuuteen, ja näitä uudistuksia kokoomus peräänkuuluttaa.

15.04 Pasi Kivisaari kesk: Puhemies! Koronaepidemia on laittanut talouden koville. Se on laittanut myös budjettirahoituksen repeilemään liitoksistaan. Yhteiskunnan tukipilarit ovat olleet vaikeuksissa, eikä valtio ole voinut katsoa sitä sukellusta sivusta. Puhutaan ennennäkemättömistä toimenpiteistä. Tämä budjettiesitys mukaan lukien hallitus tukee esimerkiksi kuntia ja sairaanhoitopiirejä tänä ja ensi vuonna noin 2,9 miljardilla eurolla. Jokainen tässä salissa tietää sen välttämättömyyden; kuntien ja sairaanhoitopiirien tukeminen on tässä kohtaa isänmaallinen teko, ihmisen paremman arjen kokoinen.

Meillä lienee laaja yhteisymmärrys siitä, että kuntatalouden hoito, koronatestaaminen, jäljitys tai rokottaminen eivät saa jäädä siitä kiinni, että hallitus ei anna pelimerkkejä. Velkaannumme, mutta samassa suossa ovat muutkin maat. Miljardien lisäksi valtionvelkaa on hyvä tarkastella myös suhteessa muihin maihin. EU:n rahoituspaketti ja yksittäisten maiden päätökset kertovat selvästi, että nyt elvytetään. Mikäli näin ei tehtäisi, jättäisimme paitsi valtion myös yksittäisen ihmisen oman onnensa nojaan. Se ei olisi hyvinvointipolitiikkaa vaan pahoinvointipolitiikkaa.

Puhemies! Kuntien tukeminen on tässä kohtaa ihmisläheistä hallituspolitiikkaa. Tiedämme, että kuntien talous on ollut pitkään ongelmissa jo ennen korona-aikaa. Talousvaikeudet ovat valitettavasti myös johtaneet siihen, että parhaillaankin useat kunnat lomauttavat henkilöstöään. Tämän vaikutukset ovat suoraan iholla niin päiväkodeissa, kouluissa kuin sosiaali- ja terveyspalveluissa. Puhemies, hallitus astelee nyt voimalla tätä suuntausta vastaan. Sen tavoitteena on, että ihmisten peruspalvelut ja kuntien työntekijät pauskaisivat taas yhdessä kättä ja että tekeviä käsiä siis olisi tarpeeksi. Yhteiskunnan rattaat on pidettävä pyörimässä ja sen tukipilarit pystyssä. Kiihtäkää hallitusta sen toimista talouden — ja tässä kohtaa erityisesti kuntatalouden — pelastamiseksi.

15.07 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Kannatan edustaja Sari Essayah'n tekemiä lausumaehdotuksia, lausumaehdotuksia ykkönen, kakkonen ja kolmonen, jotka löytyvät tähän mietintöön liitetystä kristillisdemokraattien vastalauseesta. Erityinen huomiomme tässä 1. lausumaehdotuksessa kiinnittyi siihen, että hallituksen tulisi todellakin ryhtyä välittömästi toimeen kattavien ja vaikuttavien työllisyystoimien aikaansaamiseksi.

Jos ajatellaan tätä taloustilannetta, jossa nyt olemme, niin eduskuntaryhmämme on tukenut hallitusta näissä lisäbudjettien päälinjauksissa, joissa koronatoimien vuoksi on jouduttu velkaantumaan lisää. Nämä toimet ovat olleet tarpeellisia ja välttämättömiä tässä tilanteessa, mutta näiden lisäksi tarvittaisiin ehdottomasti niitä työllisyystoimia ja rakenteellisia uudistuksia, jotka loisivat luottamusta siihen, että tämä velka pystytään tulevana vuosina myös maksamaan. Aivan erityisesti me tarvitsemme toimia, joilla voidaan lisätä työvoiman tarjontaa, työvoiman liikkuvuutta ja joilla parannetaan kannusteita työn vastaanottamiselle. Tässä yhteydessä haluaisin kiirehtiä myös tätä sosiaaliturvauudistusta, jonka tavoitteena olisi se, että näitä työn vastaanottamisen kannusteita lisättäisiin ja esteet saataisiin poistettua. Toivon sitä, että tästä sosiaaliturvauudistuksesta ei tule useiden vaalikausien projektia vaan että siinä päästäisiin paremmin eteenpäin kuin tässä sote-uudistuksessa on päästy.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

Mutta yrittäjiltä tulee jatkuvasti viestiä siitä, missä viiptyvät esitykset paikallisen sopimisen edistämiseksi. Ja näitähän hallituksen sisältäkin, ainakin eräiden puolueiden taholta, on tässä pitkin vuotta lupailtu, mutta mitään päätöksiä, mitään esityksiä ei valitettavasti ole tullut. Sen lisäksi tarvittaisiin oppisopimuskoulutuksen lisäämistä, ja ehdotan siinä tätä porrastamista näiden harjoittelupalkkojen osalta, ja tietenkin myös tukeen ja ohjaukseen tarvitaan lisää panostuksia. Samoin tarvittaisiin ansiosidonnaisen työttömyysturvan uudistamista ja porrastamista. Ja sitten hallituksen kyllä tulisi nyt nöyrästi tarkastella uudestaan myös kotitalousvähennyksen leikkausta ja myös polttoaineverotuksen kiristystä, koska ne ovat taas lyöneet korville näitä työllisyystavoitteita. Sen takia mielestäni nämä tulisi ottaa uuteen tarkasteluun.

Sitten haluaisin valtiovarainministeriltä kysyä, oletteko tutustunut Viron malliin yrittäjätalouteen. Siellä on otettu käyttöön tällainen yrittäjyyden hallinnollista taakkaa vähentävä, keventävä yrittäjätili, jossa luonnollinen henkilö voi avata tällaisen tilin ilman, että henkilö ilmoittautuu yrittäjäksi tai pitää kirjaa tuloista tai kuluista, ja kaikki tapahtuu automaattisesti yritystilin kautta. Eli esimerkiksi rakennuksessa, remontoinnissa, lastenhoidossa, siivouspalvelussa ja niin edelleen, tämäntyyppisissä töissä, joihin ei liity suuria liiketoimintakustannuksia, pystytään ilman erillisiä hallinnollisia toimenpiteitä ja raportteja ja kirjanpitoa tätä yritystoimintaa harjoittamaan, ja näin voitaisiin lisätä yrittäjyyttä ja vähentää harmaata taloutta.

Eli monia toimenpiteitä voitaisiin tehdä, jos vain päätöksiä saataisiin aikaan.

Ja, arvoisa puhemies, lopuksi haluan vielä todeta: täällä on käyty keskustelua nyt tästä väliaikaisesta epidemiakorvauksesta, mikä on sinänsä kannatettava asia, ja tätä ryhmämme tukee, mutta kyllä valitettava tosiasia on se, että vain pieni osa tästä kohdentuu [Puhemies koputtaa] perheille, joten kyllä mielestäni tämä kohdentumiseen kohdistuva [Puhemies koputtaa] kritiikki on aiheellista.

15.13 Iris Suomela vihr: Arvoisa puhemies! Jos talouskriisejä ei hoideta hyvin, ne osuvat kaikista kovimmin kaikista heikoimmassa asemassa oleviin. Näin kävi niin 90-luvun laman kuin vuoden 2008 talouskriisin kohdalla, ja tästä me maksamme valitettavasti edelleen inhimillisesti ja taloudellisesti kallista hintaa lisääntyneiden huostaanottojen, mielen-terveysongelmien ja työkyvyttömyyden myötä. Näiltä ongelmilta olisikin syytä jatkossa vältyä, nimenomaan jotta yhä useampi suomalainen esimerkiksi pystyisi ja jaksaisi käydä töissä. Niin sosiaalityöntekijät kuin opettajat nostivat tämän saman huolen esiin jo korona-kevään aikana, ja myös THL on todennut, että pahiten koronakriisistä ovat kärsineet ne, joilla meni jo valmiiksi heikommin. Monet keskeisen tärkeät palvelut, kuten Kelan toimipisteet, leipäjonot ja sosiaalitoimistot, sulkivat ovensa, ja etäpalvelujen käyttö etenkin kaikista vaikeimmassa asemassa olevilla, esimerkiksi ikäihmisillä, valitettavasti ei lähtenyt heti sujumaan. Asunnottomien palveluja rajattiin, lähisuhdeväkivalta lisääntyi, osa oppilaista putosi koulunkäynnin tahdistusta kokonaan, ja tämä ongelma korostui etenkin niiden kaikista köyhimpien perheiden lasten kohdalla. Meillä ei ole varaa menettää yhtäkään lasta tai nuorta, mutta toisaalta toimiva hyvinvointivaltio ei jätä myöskään yhtäkään aikuista katujojaan. Siksi tämä hallitus priorisoi etenkin kaikista heikoimmassa asemassa olevien suomalaisten auttamisen. Tämä näkyi jo viime syksynä, kun hallitus korotti perusturvan tasoa.

On kuitenkin ihmisiä, jotka putoavat perusturvan ja ensisijaisten etuuksien verkosta läpi, joiden tulot eivät riitä elämiseen ilman lisätukea. Heitä varten meillä on olemassa tar-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

kasti tarveharkintainen toimeentulotuki. Väite siitä, etteikö myös toimeentulotuen perusosa olisi tarkasti tarveharkintainen, on yksiselitteisen väärä. Asia on täysin päinvastoin. Mietin, miltä tuntuu olla se toimeentulotukea joka kuukausi hakeva suomalainen, joka toimittaa tarkat tilitietonsa viranomaisille jatkuvasti todistaakseen, että ilman tukea hän ei pysty ostamaan ruokaa ja lääkkeitä, hän ei selviä vuokrastaan, on riski asunnottomuuteen, nälkään, sairauksien pahenemiseen.

Nämä ovat nimittäin niitä ihmisiä, joille toimeentulotuki kohdistuu, ja on ollut surullista huomata, että välillä tämä meinaa tässä salissa unohtua: se kaikista köyhimpien suomalaisten arki ei selkeästi ole tuttua kaikille meistä. Mutta siitä huolimatta meidän on pystyttävä tekemään päätöksiä, joilla nimenomaan heidät pidetään pinnan yläpuolella — muuten maksamme kallista hintaa niin inhimillisesti kuin taloudellisesti. [Mari Rantanen: Työkin olisi kiva!] Nämä ihmiset eivät ole voineet hävitä euromääräisesti eniten, sillä heillä oli jo valmiiksi vähiten. Esimerkiksi 20 euron tulonmenetys on aivan eri asia minulle tai teille, kollegani, kuin ihmiselle, jolle se raha tarkoittaa esimerkiksi koko perheen kuukauden viimeisten päivien ruokamenoja. Tämä ei tarkoita, että he eivät tarvitsisi tai ansaitsisi apua, vaan nimenomaan päinvastoin ne, jotka olivat vaikeassa asemassa jo aiemmin, tarvitsevat sitä apua kaikista eniten.

Myös lapsiperheissä on ollut tiukkaa. Toimeentulotuen piirissä on Suomessa yli 100 000 lasta. Se on yli 10 prosenttia Suomen lapsista. Nämä ovat niitä kaikista haavoittuvimmassa asemassa olevia lapsia. Samalla ei pidä toki unohtaa, että valitettavasti toimeentulotukeen joutuu turvautumaan myös moni ikäihminen, kun esimerkiksi pienimmät eläkkeet eivät meinaa riitä elämiseen, ja ikäihmisiin me tiedämme koronan osuneen pahasti. Tiedämme, että vaikkapa nämä uudet etäpalvelut ovat sellaisia, joita ikäihmisten on haasteellista käyttää.

THL on tätä selvittänyt, on käynyt laajasti läpi, mikä se kaikista heikoimmassa asemassa olevien suomalaisten tilanne on. Onkin syytä todeta, että siinä missä oppositio vastalauseessaan korostaa lisäselvitysten tarvetta, nähdäkseni on selvää, että heikompiensaisten suomalaisten tarve avulle ja tuelle on kiireinen. Siihen pitää pyrkiä vastaamaan niin nopeasti kuin vain mahdollista. Ja tämä keino valittiin osittain nimenomaan siksi, että tämä on nopea keino, pienimmän byrokratian keino ja keino, jolla se raha saadaan todella perille niille tarvitseville, kaikista köyhimmille suomalaisille, jotka joka kuukausi selvittävät tarpeensa lisätukeen. Siksi tämä keino on nyt valittu — sen lisäksi että jo aiemmin hallitus [Puhemies koputtaa] on tehnyt lukuisia muita toimia heikompiensaisten suomalaisten tukemiseksi. Siksi on ollut surullista nähdä, että oppositio [Puhemies koputtaa] tätä vastustaa.

15.18 Ari Koponen ps: Puhemies! Täällä on sanottu, että kuunnelkaa asiantuntijoita. Tässä alla muutama lainaus koskien tätä 75 euron koronatukilisää.

”Mutta kohdentuuko tuki juuri niihin, jotka ovat epidemiasta kärsineet eniten? On totta, että toimeentulotuen saajat ovat eri etuuksien saajista kaikista köyhimpiä. Epäselvempää on kuitenkin se, ovatko juuri toimeentulotuen saajat kärsineet epidemiasta eniten. Ja miksi tukemiseen ei käytetä sosiaaliturvassa jo olemassa olevia keinoja?”

”Esityksessä epidemiakorvausta perustellaan sillä, ettei nykyisessä sosiaaliturvassa ole osia, joilla tuen hakijan tai hänen perheensä lisääntyneitä elinkustannuksia voitaisiin poikkeuksellisissa tilanteissa, kuten nyt koronaepidemian aikana, ottaa erikseen huomioon ja korvata. Esitys antaa tältä osin harhaanjohtavaa tietoa, sillä täydentävällä ja ehkäisevällä toimeentulotuella on nimenomaan tarkoitus vastata tämänkaltaisiin tilanteisiin. Sosiaali- ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

terveysministeriö antoi maaliskuun lopussa lukuisia toimeentulotuen käsittelyyn liittyviä suosituksia, joilla epidemian luomat poikkeuskulut esimerkiksi koululaisten kotiruokailussa pyrittiin huomioimaan.”

”Epidemiakorvaus kohdistuu ajallisesti tilanteeseen, jossa epidemian ensimmäisen aallon pahin vaihe Suomessa on ohi ja ylimääräiset kulut, kuten kouluruokailu kotona ja elintarvikkeiden kotiinkuljetukset, eivät ole enää kovin ajankohtaisia. Esityksen perusteella epidemiakorvaus vaikuttaa tuelta, jolla hyvitetään kevään epidemiavaiheen vaikutuksia jälkikäteen. Tätä korvauksen jälkikäteislunnetta ja nykyistä epidemiatilannetta ei ole käsitelty ollenkaan hallituksen esityksessä, joten syksyille ajoitetun korvauksen perustelu jää hyvin puutteelliseksi.”

”Väliaikainen epidemiakorvaus olisi kohdistunut tehokkaammin epidemiasta taloudellisesti kärsineisiin, jos korvaus olisi liitetty toimeentulotuen sijasta työmarkkinatukeen ja sen lapsikorotuksiin kuitenkin niin, että korvaus ei vähentäisi toimeentulotuen määrää.”

Nämä ovat kirjoittaneet Heikki Hiilamo, tutkimusprofessori, sosiaalipolitiikan tutkija, THL sekä Jussi Tervola, tutkimuspäällikkö, terveys- ja sosiaalitalous, THL.

15.20 Janne Sankelo kok: Arvoisa puhemies! Aivan ensiksi kannatan edustaja Timo Heinosen tekemiä ehdotuksia.

Sitten muutama sana tähän verokeskusteluun liittyen, jota tämän lisätalousarvion yhteydessä on käyty, koska vaikuttaa edelleen siltä, että vaikka vuosikymmenet ja vuosisadat menevät eteenpäin, niin mikään ei ole muuttunut näitten käsitysten osalta tänäkään salin laitojen osalta. Vasemmiston mielestä on olemassa kakku, joka pysyy ennallaan kaikissa olosuhteissa toimintaympäristön muutoksista huolimatta. Eteenpäin vaan mennään ja ei kuunnella, mitä esimerkiksi yritysmaailmassa tapahtuu. Jaetaan sitten tarvitseville rahoja. Erikoistahan tässä hallituskoalitiossa on se, että keskusta on nyt tämän näkemyksen lukkona hallituksessa.

Arvoisa puhemies! Kokoomuksen mielestä tarvitaan siis kannusteita tähän talouden kakkun leipomiseen, jotta olisi tulevaisuudessa jaettavaa ehkä enemmänkin hyviin kohteisiin ja tarkoituksiin. Niitä kyllä varmasti riittää. Tähän liittyen oikein kohdennetut veronalennukset ovat juuri tämäntyyppisiä kannusteita — siitä on tutkimuksiakin: ne kannustavat aktiivisuuteen ja työntekoon — ja kyllä tämänkin pitäisi olla myös vasemmistohallituksen työkalupakissa, kun se on kerran mahdollista.

Tähän liittyen oli ehkä hieman erikoista, että arvostamani valtiovarainministeri Vanhanen tuossa vastauspuheenvuorossaan näki tämän kysymyksen aika lailla nollasummapelinä eli meillä on tietty summa x verotuloja, sitten kun lasketaan verotusta, niin sitten se automaattisesti vähenee. Eli ei nähdä veronkevennyksen verokertymää kasvattavia vaikutuksia. On kyllä kieltämättä pettymys kokoomukselle tämä ajattelutapa, jolla kokoomuksen suuntaan sitten vielä naljaillaan, että te ajatte niitä parempiosaisten asioita, kun ei ole kysymys siitä, vaan me haemme toimeliaisuutta, Suomeen uutta työtä, jolla Suomi nousee tämän kurimuksen jälkeen.

15.23 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Jatkan tätä keskustelua tästä aihepiiristä. En ole valmistellut yleistä puheenvuoroa, jossa esittelisin tätä itse asiaa. Sellaisen käytin lähetekeskustelussa.

Edustaja Koponen siteerasi äsken asiantuntijoita, joita me laajasti kuuntelimme tämän asian, siis tämän epidemiakorvauksen, osalta sosiaali- ja terveysvaliokunnassa. On totta,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

että eräillä asiantuntijoilla oli näkemyksiä siitä, miten tämä olisi voinut kohdentua heidän mielestään vielä paremmin. Mutta kun katsomme sitä kokonaisuutta, että tämä pitää saada nopeasti ihmisille, aivan kuten valtiovarainministeri Vanhanen tuossa puheenvuorossaan osoitti, niin kokonaisuutena katsottiin kuitenkin tämän nyt olevan esityksen olevan riittävän hyvin kohdentuvaa ja ennen kaikkea nopeasti toteutettavissa. Täällä on minusta väärin sanottu, että tämä perustuu ihmisten tilanteeseen ennen koronakriisiä. Tämä perustuu edellisen kuukauden aikana saatuun toimeentulotukeen, ja jokainen edellinen kuukausi tästä hetkestä taaksepäin on ollut kuitenkin tätä korona-aikaa.

Se, että arvostelin ehkä vähän poikkeuksellisen voimakkaastikin perussuomalaisia, johduu siitä, että kun tämä oli lähetekeskustelussa 1.9., samana päivänä, jolloin me aloitimme tämän syysistuntokauden, niin minä oikein hätkähdin silloin edustaja Halla-ahon käyttämää puheenvuoroa — se oli muuten kello 14.28, luin sen vielä äsken tuolta eduskunnan pöytäkirjoista — koska siellä tuli niin voimakkaasti se viesti, että tämä on väärä toimenpide sen takia, että tämä on tulonsiirto. Tämä sama lukee teidän vastalauseessa: ”Kaikki tulonsiirrot viime kädessä maksetaan työssäkävien kukkarosta, ja yhdelle taholle annettu raha on pois joltakin toiselta.” Tämä on tietyllä tavalla niin kuin faktan toteamista, mutta teidän taholtanne nousi hyvin voimakkaasti esille juuri tämä, että tämänkaltaisia tulonsiirtoja ei pitäisi tehdä, ja nyt sitten, kun tätä asiaa on käsitelty valiokunnassa, niin te itse asiassa kannatatte tätä tulonsiirtoa mutta te haluaisitte tehdä sen eri tavalla. Eli tässä on tavallaan nyt ajettu niin kuin kaksilla rattailla: toisaalta arvosteltu tulonsiirtoja, toisaalta sitten kuitenkin ajateltu, että ollaanpas nyt vähän fiksumpia ja kannatetaan tätä toisenlaisilla perusteilla.

Kokoomuksen vastalauseesta: en aio tässä nyt paikalta käytettyä puheenvuoroa pitkittää kuitenkaan enää pidempää, toteaisin vain, että sehan liittyy ennen kaikkea yleiseen talouspolitiikan linjaan, ja siitä voidaan tässä vielä laajemmin keskustella.

Veroasteista vielä sen verran, että tarkistin juuri äsken OECD:n viimeiset tilastot: Ruotsin kokonaisveroaste prosentti on 43,9, Suomessa 42,4, niin että tuossa nyt varmasti onkin sitten puolitoista prosenttiyksikköä bkt:sta mahdollisuus keventää, jotta päästäisiin sille tasolle, missä Suomessa ollaan tällä hetkellä kokonaisveroasteessa.

15.27 Sanni Grahn-Laasonen kok: Arvoisa puhemies! Suurin kritiikki ja ongelma hallituksen koronataloudenhoidossa liittyy työllisyystoimien puutteeseen, niiden tärkeiden rakenteellisten uudistusten puutteeseen, joiden johdosta — kun nämä työllisyysuudistukset puuttuvat — se käytännössä johtaa siihen, että olemme jatkuvasti keskustelemassa tässä salissa tuista ja hätäavusta eikä ole sellaista uskottavaa näkymää, joka viestisi myös tästä talosta ulospäin, että Suomi voi selvitä tästä kestävästä kasvun uralle. Eli uudistukset puuttuvat, samoin uskottavat suunnitelmat siitä, miten tämä velkaantumiskehitys taittuu Suomessa, miten voimme vahvistaa meidän julkista taloutta, jotta meillä on rahoittaa tulevinakin aikoina meidän hyvinvointiyhteiskunnan kestävät, tärkeät palvelut ja jotta voimme luoda uskoa myöskin Suomen yrityskenttään siihen, että Suomessa kannattaa työllistää jatkosakin. Me emme pääse tästä tehtaiden sulkemisten ja yt-kierteiden ajasta eteenpäin ilman näitä välttämättömiä uudistuksia, ja valitettavasti budjettiriihi ei tässä tuonut toivoa, vaan oikeastaan voi sanoa, että kävi päinvastoin.

Toin debatissa esille sen, miten eri tavalla Ruotsin taloutta hoidetaan, miten eri tavalla siellä nähdään koronakriisin taloudellisten vaikutusten hoito. Lähdän siitä, että Ruotsin tie taloudessa voisi olla meidänkin tiemme: Enemmän ostovoimaa perheille, työssä käyville ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

eläkeläisille. Laajennettaisiin kotitalousvähennystä täälläkin, kuten kokoomus on esittänyt sinnikkäästi. Kevennettäisiin verotusta — ihmettelin valtiovarainministeri Matti Vanhasen puheita siitä, ettei sitä pidetä vaikuttavana keinona. Ruotsissa ajatellaan tästä täysin toisin, ja Suomessakin on lähihistoriassamme esimerkkejä siitä, kuinka työn verotuksen keventäminen lisää talouden dynamiikkaa, lisää työllisyyttä ja myöskin saattaa uusia ihmisiä jälleen työelämään työttömyydestä.

Eli nyt tarvitaan uskottavia työllisyysuudistuksia, jotta syntyy uusia työpaikkoja ja näkymiä paremmasta useammalle, lisää aktiivisuutta talouteen, lisää yrittäjyyttä, lisää kestävä kasvua. Jos emme näihin uudistuksiin kykene, on eduskunta ensi vuonnakin velanoton suomenennätysten äärellä käsittelemässä tukia ja hätäapupaketteja. Se on niin synkkä tulevaisuudenkuva, että onneksi sille on vaihtoehto, ja se löytyy kokoomuksen esittämistä lausumaehdotuksista hyväksyttäväksi.

Esitämme siis tämän lisätalousarvion yhteydessä muun muassa seuraavia toimia:

Kustannustuen korjaaminen, niin että se palvelee myös esimerkiksi matkailu- ja kulttuurialoja. Se, että kustannustukea ei ole käytetty yhtä paljon kuin ennakoitiin, ei välttämättä kerro meille lainkaan siitä, mikä se tarve siellä kentällä on, vaan saattaa kertoa hyvinkin paljon siitä, että se ei ole kaikinensa ollut toimiva instrumentti.

Sama kävi ilmi arvonnäköveron maksujärjestelyn osalta. Esitimme jo valiokuntakäsittelyvaiheessa nollakorkoa, mikä olisi ollut yrityksille selkeä vastaantulo. Paitsi että tämä esitys tuli kovin myöhään eduskunnalle eikä sitä kautta ehtinyt auttaa yrityksiä pahimmassa hädässä, niin sen lisäksi myöskin katsoimme jo silloin, että tämä veroprosentti, 2,5 prosenttia, oli liian korkea, ja siltä nyt myöskin lopputulosten valossa näyttää.

Lisäksi tarvitaan uskottava tapa varmistaa turvallisen ja helpon matkustamisen malli, jotta Lapin ja muun Suomen kasvava matkailuelinkeinon ekosysteemi selviäisi tästä kriisistä.

Me tarvitsemme suunnitelman julkisen talouden vakauttamiseksi, Suomen kilpailukyvyn parantamiseksi, yritysten investointien nostamiseksi ja työllisyyden parantamiseksi.

Lisäksi kokoomus edellyttää, että hallitus tuo viivyttämättä esitykset työllisyyttä lisäävistä uudistuksista siten, että mittakaava on vähintään 100 000 työllistä tämän hallituskauden aikana. Tämä mittakaava, johon hallitus on tähdännyt budjettiriihen päätöksillä, 30 000 työpaikkaa, on aivan liian vaatimaton, ja siinäkin valitettavasti hallitus epäonnistui.

Toivon, että nämä lausumat herättävät tässä salissa keskustelua ja saavat myös hallituspuolueet miettimään, että näin emme voi jatkaa.

15.32 Matias Marttinen kok: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on käyty tänään hyvää ja asiallista keskustelua meidän taloustilanteesta tänä korona-aikana ja maan hallituksen toimista ja osin myös niistä toimista, jotka on jätetty tekemättä tämän kriisin keskellä. En malta olla sanomatta sen verran tähän taustaksi, kun keskustelua käydään, että on hyvä muistaa myös se, mistä lähdettiin ennen tätä kriisiä. Maan hallitus oli päättänyt siitä, että se tavoittelee korkeaa työllisyysastetta. Oli asetettu selkeä työllisyystavoite: 60 000 uutta työllistä. Mutta kun tämä hallitus aloitti työnsä, niin sen sijaan, että he olisivat päättäneet näistä toimista, kaikki nämä toimet työnnettiin kolmikantaiseen valmisteluun, ja tästä on nyt jo kohta puolitoista vuotta aikaa. Viime keväänä keskustelimme näistä toimista, missä nämä toimet ovat, ja viime kesänä sitten hallitus päätti, että se tulee asettamaan korkeamman työllisyysastetavoitteen tulevassa budjettiriihessä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

Ja nyt sitten riihen jälkeen, kun katsomme, minkä kaltaisia tuloksia maan hallitus on saanut aikaiseksi, uusia työllisyyspäätöksiä saatiin aikaan vain noin 15 000, ja sinänsä, vaikka ne itse tavoitteet ja asiat ovatkin tärkeitä — siis varhaiskasvatuseräpäätösten alentaminen ja TE-hallinnon resursointi — ne toimet nimenomaan heikentävät julkista taloutta eivätkä taas vahvista sitä. Näin ollen siis käytännössä maan hallitus ei ole kyennyt tekemään niitä merkittäviä toimia, joilla meidän julkisen talouden pohjaa vahvistetaan, ja sen lisäksi vielä näitä toimia on työnnetty eteenpäin takaisin sinne kolmikantaiseen valmisteluun, mistä ensimmäisen vuoden aikana tuloksia ei ole saatu aikaiseksi.

Nostan, rouva puhemies, tästä esimerkkinä vaikka paikallisen sopimisen, josta olemme tehneet kokoomuksen eduskuntaryhmän kesken lakialoitteen. Siinä on koko kristillinen eduskuntaryhmä mukana ja myös kollegoita perussuomalaisista ja myös yksi keskustan kansanedustaja. Toivon todella, että tämä asia ja aloite etenee hallituksen piirissä, ja pidän kyllä hieman erikoisena sitä, että maan hallitus on sysännyt tämän asian takaisin kolmikantaiseen valmisteluun sen sijaan, että hallitus vain tekisi päätöksen siitä, että myös järjestäytymättömät yritykset pystyisivät käyttämään paikallista sopimista hyödyksi. Se helpottaisi monen pienemmän yrityksen asemaa tämän kriisin keskellä ja myös kannustaisi yrittäjiä palkkaamaan lisää väkeä tulevaisuudessa. Uskon ja toivon, että nyt kuitenkin ministeri Vanhanen ottaa tämän viestin vakavasti ja muuta, koska se, että hallitus on apuluokan priimus, ei vielä kovin paljoa meitä lohduta, vaan kyllä nyt juoksua täytyy parantaa aika paljon vielä.

15.35 Pia Kauma kok: Arvoisa puhemies! Jatkaisin vielä keskustelua veronalennuksista, koska kokoomushan on esittänyt, että veronalennuksia tehtäisiin noin miljardin edestä. Meidän selityksemme sille on se, että tätä kautta me pystyisimme lisäämään ihmisten ostovoimaa ja ihmiset itse päättäisivät, mitä kautta valtiossa elvytetään, eikä valtio päättäisi heidän puolestaan. Itse koen hiukan loukkaavana sen, että täällä on esitetty syytöksiä siitä, että olisimme kohdistamassa näitä veronalennuksia vain hyväosaisille. Meidän politiikkamme lähtee siitä, että kaikkia ahkeria työtätekeviä ihmisiä kohdeltaisiin tässä samalla tavalla ja saataisiin veronalennukset kaikille.

Toteaisin vielä siitä, kun valtiovarainministeri sanoi tuossa äsken, että 5,5 miljardin verokertymästä tältä osin ei voitaisi nipistää miljardia, koska sitten tulisi se vastaavan kokoinen aukko myöskin sinne tulopuolelle. Muistuttaisin siitä, että vuoden 2014 alusta alennettiin yhteisövero 24,5 prosentista nykyiseen 20:een, ja siinä kävi niin, että itse asiassa yhteisöveron tuotto on noussut vuosien mittaan. Se oli silloin 4,4 miljardia ja 2017 jo 5,7 miljardia.

Ja tietysti jos mietitään näitä veronalennuksia, niin samassa yhteydessä kannattaa kyllä puhua myöskin pääomatuloveroista, sillä meillä on tällä hetkellä se tilanne, että yleishyödylliset yhteisöt, kuten ay-liike, saavat verottomia osinkoja, ja on arvioitu, että niiden arvo on luokkaa 500 miljoonaa vuositasolla, luultavasti enemmänkin tällä hetkellä. Olen pannut merkille, että hallitusohjelmassa on maininta siitä, että 5 prosentin lähdevero mahdollisesti tulisi tähän käyttöön, mutta jos mietitään muiden osinkojen verotusta ja pääomatuloverotusta yleensäkin, niin 30, 34 prosenttiahan on se taso, johon pitäisi pyrkiä.

Arvoisa puhemies! Kaikkein tärkeintä meille poliittisille päättäjille on kuitenkin pohtia sitä, miten me saamme työpaikkoja ja investointeja tänne Suomeen. Ne teolliset yritykset, jotka pohtivat Suomea investointipaikkana, arvostavat kestävä ja pitkäjänteistä talouspolitiikkaa ja sitä, että työvoiman hinta, raaka-aineiden hinta, logistiikkakustannukset, ener-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

giakustannukset ja niin edelleen ovat maltillisella tasolla. Nyt jos katsotaan Suomen keskustelua, niin puheet kuuden tunnin työpäivästä eivät valitettavasti ainakaan kannusta näihin investointeihin. Me tarvitsemme lisää joustavuutta työpaikoille ja työmarkkinoille, ja keskustelun täytyy kääntyä siihen suuntaan, että me tosiaan saamme investointeja Suomeen.

15.38 Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Täällä äskeisessä debatissa hallituksen puolelta kyseltiin, mihin suuntaan kokoomus haluaa talouden kierteen oikein nyt kääntää. Kokoomus haluaa kääntää talouden kierteen siihen suuntaan, että useammalla suomalaisella on töitä. Se on ainoa tie siihen, että suomalainen hyvinvointiyhteiskunta voidaan turvata ja rahoittaa tulevaisuudessakin.

Koronakriisi on ennakoimaton kriisi, josta selviämiseksi on ollut välttämätöntä akuutissa tilanteessa ottaa velkaa. Elvyttävät panostukset on kuitenkin tärkeä suunnata oikein, väliaikaisiin, ei pysyviin lisämenoihin. Toivon, että hallitus voisi vielä kerran harkita sitä, olisiko Suomessakin syytä ottaa elvytyksen mallia Ruotsista. Siellä luodaan työllisyyttä, ostovoimaa keventämällä työn verotusta. Tärkeintä Suomessa olisi ollut nyt se, että sen lisäksi, että hoidetaan koronatilannetta, olisi saatu aikaan työllisyyspäätöksiä ja rakenteellisia uudistuksia. Kuitenkin näiden sijaan hallitus on kyennyt vain ottamaan velkaa, lykkäämään työllisyyspäätöksiä, suunnittelemaan himoverotusta, leikkaamaan kotitalousvähenystä.

Arvoisa puhemies! Kuitenkin on niin, että suomalainen hyvinvointiyhteiskunta ja sen rahoituspohja voidaan turvata vain sillä, että tehdään uskottavia työllisyystoimia, jotta työllisyys paranee, ja että perustetaan koko talouspolitiikka siihen, että yhä useammalla suomalaisella on töitä. Tälle hallituksen nykyiselle linjalle on olemassa myös vaihtoehto. Kokoomus on esittänyt uskottavat toimet siihen, että luotaisiin edellytykset yli 100 000 työpaikan syntymiselle. Toivon, että hallitus tarttuu keinoihin. Keinoja on pöydällä paljon. Nyt vain tekemään työllisyystoimia.

15.41 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Voi tätä kokoomuksen veropopulismin määrää! Täytyy sanoa, että viime hallituksessa — tai puhun nyt siis Sipilän hallituksesta — jossa kokoomuksella oli valtiovarainministerin paikka, kokoomus ei kyllä ajanut edes suurituloisten ansiotulon verohelpotuksia. Silloinhan kyllä kertaalleen sovittiin, että solidaarisuusvero, joka tarkoitettiin väliaikaiseksi, olisi poistettu, mutta kokoomus ei siitäkään pitänyt kiinni. Teot ovat olleet aika pieniä silloin, kun kokoomus on ollut vastuussa. Kyllähän jokainen voi tietysti luetella näitä, mitä veroja voidaan poistaa — siinä vaan ei ole mitään realismia tässä tilanteessa. Uskon, että myös kokoomuksessa on paljon hyvin arvostelukykyisiä ihmisiä, jotka ymmärtävät, että ainakin tämä ajoitus tällä kertaa meni pieleen.

Eli kokoomus esittää — nyt kun näitä kaikkia keräilee — runsaan 4 miljardin euron verohelpotuksia. Valtion tuloverot taitavat olla siellä 45 miljardin euron luokassa, olleet ainakin, eli noin 10 prosentin verojen katoamista esitetään. Ja tässä on monenlaista: yleinen tuloveroale, sitten 50 prosentin marginaaliveroaste. Siinäkin taitaa olla paljon olennaisempaa se, mistä se 50 prosenttia alkaa, kuin se, mikä se prosentti on, jos kansainvälisesti katsotaan. Sitten esitetään perintö- ja lahjaveron poistamista — tietysti äärimmäisen suosittu ja populistinen ehdotus, johon ei kuitenkaan ole nyt varaa. Sitten autoverosta luopumista — erittäin populistista. Se tosin korvattaisiin korottamalla liikenteen polttoaineverotusta ja vuotuista ajoneuvoveroa. [Pia Viitanen: Ei kai kokoomus usko bensaveroon, hyvänen ai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

ka!] — Aivan, tämä tämän hallituksen liikennepolitoaineitten veronkorotus on erittäin vaatimaton, 250 miljoonaa euroa, [Pia Viitanen: Kokoomus haluaa lisää!] verrattuna tuohon autoveron poistamiseen, joka on 770 miljoonaa euroa. — Sitten kokoomus esittää vielä asuntokauppojen varainsiirtoveron poistamista. Näillä sitten ilmeisesti ääniä kerätään tässä tilanteessa, jossa ongelmat ovat kuitenkin hieman toisaalla.

Hallitus varmaan noudattaa sellaista viisasta veropolitiikkaa, ettei kiristä tässä tilanteessa verotusta vaan antaa talouden rauhassa elpyä ja verotulojen sitten kertyä, jolloin sitten voidaan hoitaa näitä velkoja, joita on jouduttu tekemään tämän koronatilanteen takia. On selvää, että taloutta ei pidä tukahduttaa millään tavalla tässä tilanteessa, [Puhemies koputtaa] mutta ei nyt kyllä ole massiivisten verohelpotusten aika.

15.44 Kai Mykkänen kok: Arvoisa puhemies! Pääkysymys on kyllä se, miksi te, hyvä hallitus, uhraatte työllisyyden pysyäkseen yhtenäisinä. Uskon, että tästä on valtiovarainministerin ja useiden muidenkin keskustalaisten kanssa erityisesti — valitettavasti heitä taitaa olla vain yksi täällä salissa — yhteisymmärrys, että kyllähän niitä työllisyysuudistuksia olisi nyt voitu tehdä. Täällä aikaisemmin muutamat vasemmiston puolelta viittasivat, että nyt on aika elvyttää. Miksi ihmeessä se poissulkisi samanaikaiset päätökset niistä uudistuksista, joilla sitten varmistetaan, että viiden vuoden säteellä me saamme vähintään 75 sadasta työkäisestä töihin, me pelastamme toistasataatuhatta koronan takia työttömäksi joutunutta pitkäaikaisesta syrjäytymisestä takaisin omille jaloilleen, töihin, ja samalla pelastamme hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus pohjan.

Valtiovarainministeri itse sanoi vielä ihan syyskuun alkupäivinä tässä eduskunnan salissa, että hänen omasta mielestään 75 prosentin velkasuhde olisi maksimi, joka voidaan kohtuuriskillä ottaa. Näillä teoilla se ampuu yli. Näillä teoilla se ampuu yli, ja me emme kaipaa säästölistoja tälle vuodelle varsinkaan, vaan me kaipaamme niitä tekemättömiä töitä, työllisyysuudistuksia. Me olemme esittäneet selvän listan, joka on julkisesti internetissä, yli 100 000 — tarkkaan ottaen 118 000 — työsuhdetta luovan listan. Ottakaa siitä edes puolet, nyt teillä on vain kymmenesosa. Ja kun tässä on juututtu keskustelemaan toimeentulotuesta, niin se olennainen kysymys on se, miten nostetaan ihmisiä jaloilleen töihin, ei yksityiskohdista, autetaanko heitä näin vai noin. Se on epäolennaista. Sinänsä, kun nyt tuista puhutaan, katsokaa vielä kerran, eikö kannattaisi jatkaa sitä yrittäjien työttömyysturvaan pääsyä ilman yritystoiminnan kuoppaamista. Sehän päättyy nyt joulukuussa, jos te ette uusia päätöksiä tee.

Verot: Tässä ollaan sikäli tärkeässä tilanteessa, että mennäänkö siihen, että koronan jälkeen meillä on pysyvästi korkeampi veroaste päällä, vai pystytäänkö menemään kohti Suomea, jossa palkansaajille jää nykyistä enemmän käteen. Olin hämmästynyt äsken valtiovarainministerin vastauksesta debatin päätteeksi, jossa lähditte siitä, että ei ainoastaan tässä suhdannetilanteessa vaan ikään kuin pysyvästi Suomen tuloverotuksen keventäminen olisi väärä ja kohtuuton tie, että se nykyinen valtion tuloverokertymä suurin piirtein pitäisi säilyttää. Onko siis niin, että Suomessa keskusta kannattaa kokonaisveroasteen nousua? Kuntaverotahan tässä nousevat joka tapauksessa lähivuosina, sen me tiedämme, ja sote-uudistus tulee varsinkin isoissa kaupungeissa nostamaan niitä edelleen. Eikö olisi täysin loogista mennä tässä alaspäin? [Puhemies koputtaa]

Sitten tässä äskenkin viitattiin siihen, miten kokoomuksella perintövero, varainsiirtovero, autovero — näissä on kaikissa [Puhemies koputtaa] korvaavat olemassa: luovutusvoittovero perintöveron tilalle, varainsiirtoverossa siirryttäisiin myyntivoittoverotukseen,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

autoverossa ajoneuvoveroon, niin kuin tässä vähän viitattiinkin. Hei, lukekaa nyt ne ehdotukset loppuun asti, jos te sieltä tavoiteohjelmasta niitä nostatte. [Puhemies: Aika!] Vaihtoehtobudjetissa nämä sitten tullaan selvittämään hyvin tarkkaan, joten tälle populistiselle vasta-argumentille ei jää tilaa.

15.48 Seppo Eskelinen sd: Arvoisa puhemies! Tämä talousarvioesityshän on pääosin tekninen, mutta se on vähälle huomiolle jäänyt, että tässä on myös sitten yritystukia eli matkanjärjestäjien ja erityisesti maa- ja metsätalouden 30 miljoonan euron tuki, josta toivottavasti myös sitten tuetaan turkistaloutta, joka on jäänyt kaikkien näitten tukien ulkopuolelle.

Minusta edustaja Lindtman aika hyvin kuvasi, miten tässä nyt sitten koronan ja talouden näkökulmasta Suomi on pärjännyt — kaikilla mittareilla kohtuullisesti vertailtaessa Euroopan laajuisesti.

No, sitten tähän aika poskettomaankin väitteeseen edustaja Kuposen osalta, että hallitus käy kuntavaalikampanjaa kuntien tukemisella. En kyllä voi ymmärtää. [Juha Mäenpään välihuuto] Kuntatalous on jo edellisen hallituksen jäljiltä ollut suurissa vaikeuksissa, ja kevään reilun miljardin ja tällä 1,4 miljardin tuella nyt sitten pystytään jonkunäköistä siltaa rakentamaan sinne vuosille 20—23. Mutta siellä on näkymä edelleen hyvin harmaa kuntatalouden osalta, ja sen ennustaminen on tietysti vaikeaa. Jos ei tätä kuntatalouden tukipakettia olisi tullut, kunnissa olisi tällä hetkellä laajat yt:t ja opettajien lomautukset käynnissä ja meidän hyvinvointipalvelumme, mitkä kunnat tuottavat, olisivat todella vaikeuksissa. Moni kunta tällä hetkellä rakentaa näitten tukipakettienkin jälkeen kuntatalouttaan ensi vuodelle ja hyvinvointipalveluitamme hyvin pienillä kasvuprosenteilla. Isoissa osissa kuttia kaikesta huolimatta, hallituksen hyvistä kuntien tukipaketeista huolimatta, ovat kehykset miinusmerkkisiä. Ja harva kunta pystyy sinne palveluiden puolelle kasvua rakentamaan.

On hyvä, että hallitus on kuntapaketin lisäksi myös pystynyt tukemaan kuntia ja korjaamaan niitä leikkauksia, mitä koulutuksen sektorille edellinen hallitus teki: siellä on tulevaisuusinvestointien joukossa lukiodien laatuohjelmaa, erityisryhmien rahaa, ryhmäkokoihin rahaa. Ja on äärimmäisen tärkeää, että me nyt siellä koulutuksen puolella sitten rinnan pystymme myös sitä tulevaisuutta rakentamaan, jos siihen vielä otetaan oppivelvollisuusien nosto. Eli samalla kun kuntataloutta tuetaan tässä kriisissä, niin samalla hallitus myös sitten pystyisi rakentamaan tulevaisuutta siellä kunnissa.

Oikeastaan tässä on nyt se, mitä halusin tuohon edelliseen keskusteluun siteerata.

15.51 Merja Kyllönen vas: Arvoisa rouva puhemies! Tässä on nyt kuultu taas, että hallitus on vastuuttomasti lisännyt valtion menoja. Mietin itsekseni, että meiltä vaadittiin tässä kuitenkin opposition suulla lisää testausta — no, hallitus laittaa nyt puolitoista miljardia lisärahaa testaukseen. Vaadittiin rahaa kuntatalouden kuntoonlaittoon — no, hallitus laittaa tällä hetkellä miljardin, kun katsotaan meidän taloutta kokonaisuutena. Muut koronamenot ovat vaatineet puolesta miljardista puoleentoista miljardiin. Hävittäjät edellyttävät meitä ottamaan puolitoista miljardia lisää velkaa. Ilmeisesti oppositio haluaakin nyt sitten Hornetien korvaajaksi paperilennokit, ei otetakaan sitä velkaa enää. Eli ei oikein tiedä, mitä täällä halutaan ja mitä ei haluta. On yritetty kuitenkin pitää Suomen pyörät pyörimässä ja mielellään vielä niin, että yritykset tästä selviytyisivät. Sinnekin meni 2 miljardia euroa ihan suorina tukina. Elikkä tavallaan ne rahat eivät ole menneet tyhjään eikä niitä ole puhallettu tuuleen, niin kuin täällä annetaan ymmärtää. [Kai Mykkänen: Missä?]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

Ja kun ollaan peräänkuuluttamassa myöskin sellaista kysymystä, että me hallituksessa suoritamme himoverotusta: Minä yritin tuossa paikallani mieltä, istua paikallani ja palaa siinä sisäisesti ja mieltä, mitä himoverotusta, kunnes minä sitten muistin, että valtiovarainministeriössähän toki on keskitytty tupakan- ja viinanhimon hillitsemiseen verotusta korottamalla. Nämä ovat varmaan niitä kokoomuksen himoveroja, mitä tässä nyt sitten on tämänkin illan aikana nostettu esille.

Se, mitä itse haluaisin korostaa tässä, on se, että monen asiantuntijan suusta on kuultu, että talouden elpymistä ei pidä aloittaa liian aikaisilla sopeutustoimilla, varsinkin kun kriisinhoito on edelleen kesken. Me emme vielä ole valitettavasti päässeet ulos tästä koronatilanteesta, emme globaalisti emmekä kotimaan sisällä. Hallituksen tavoitteena on tänäkin päivänä se, että vakautetaan julkisen velan suhde bruttokansantuotteeseen vuoteen 2030 mennessä. Tehdään uudistuksia. Siellä on sote-uudistus työn alla, oppivelvollisuuden pidentäminen. Pyritään toimimaan niin, että varhaiskasvatusmaksut alenisivat ja ihmisillä olisi sitä kautta mahdollisuus myöskin pienituloisina perheinä työllistyä ja saada lapsensa hoitoon turvallisesti. Ehkä se kaikkein isoin kysymys, mitä itse pohtii, miten luodaan yhteisesti kestävää kasvua, vaatii meiltä myöskin niitä radikaaleja toimia meidän yhteiskunnan rakenteiden ja systeemin muuttamiseksi, ja se pitää tehdä yhdessä mutta mielellään niin, että meillä olisi positiivinen lähtökohta siihen, mitä me teemme. Jos nyt kuuntelee niitä keskusteluja, mitä käydään täällä täysistuntosalissa, niin tuskin ne hirveästi luovat uskoa siihen, että tähän maahan ylipäättään kannattaisikaan investoida. Se on semmoinen pessimistipäivien laulu, missä toinen toistaan surkeampaa kuvaa luodaan maasta, jossa itse asiassa asiat ovat todella hyvin. Meillä pystytään pitämään huolta kaikista ihmisistä, jos me vain haluamme, ja rakentamaan tulevaisuutta, mutta se tapahtuu yhdessä tällä pienellä populalla, mitä meillä täällä Suomessa on.

Haluaisin tähän loppuun heittää sellaisen ajatuksen, että meidän jokaisen kannattaa mieltä myös näitä työurakysymyksiä siitä näkökulmasta, kannattaisikohan keskittyä oikeasti sinne työuran alkupäähän, koska meillä tänä päivänä yksi kaikkein suurimmista haasteista on se, että yhä useampi 20—34-vuotias nuori aikuinen jää työkyvyttömyyseläkkeelle. Ja mikä on tällä hetkellä meidän kovin keskustelumme tässä salissa tai tämän salin ulkopuolella? Eläkeputki. Eli herätään myöskin siihen todellisuuteen, että meillä on todella iso joukko nuoria, joka ei koskaan aloita työuraansa. Minä olisin enemmän huolissani siitä kuin siitä, että ne, jotka tehtaalta pistetään kilometritehtaalle, saisivat inhimillisen toimeentulon vielä ennen sitä virallista eläkeikää viimeisenä vuotena.

Siinä pohdittavaa kaikkien himojen keskelle.

15.56 Matias Marttinen kok: Arvoisa rouva puhemies! Vielä muutama sana verotuksesta. Suorasti kunnioittamani edustaja Kiviranta tässä oikeastaan inspiroi itseäni vielä käyttämään puheenvuoron, kun hän syyllistyi tällaiseen perinteiseen, viime päivinä keskustan riveistä kuuluneeseen hätähuutoon, jolla hyökätään voimakkaasti kokoomusta kohtaan kertomatta kaikkia oikeita tietoja meidän veropolitiikasta, ja sillä halutaan peittää se hämmennys, joka ilmeisesti puoluetta tällä hetkellä vaivaa siinä, että he ovat tällaisen vastuutoman vasemmistohallituksen apupuolueena tekemässä sellaista politiikkaa, jota heidän kannattajansa eivät tosiasiallisesti kannata.

Edustaja Kiviranta muistaa hyvin sen, miten Juha Sipilän hallituksen aikana työn veroa, palkkaveroa, laskettiin melkein puolellatoista miljardilla eurolla. 40 000 ihmistä pääsi töi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

hin, julkinen talous vahvistui merkittävästi, ja tätä samaa linjaa olisi voitu jatkaa, mutta tämä hallitus päätti valita aivan toisin.

No, mitä tulee sitten itse tähän työn verotukseen, niin me tiedämme sen hyvin, että Euroopan komissio, OECD ynnä muut ovat kiinnittäneet huomiota Suomen korkeaan ja kireään palkkaverotukseen. Se ei ole mikään asia, minkä me täällä oppositiossa olemme keksineet vaan siis fakta, joka on tuotu myös Suomen ja Suomen hallituksen tietoisuuteen hyvin laajalta taholta.

Mitä tulee sitten näihin korkeimpiin marginaaliveroasteisiin, niin muistelen, että VM:n työryhmät ovat asiaa esittäneet, siis näiden korkeimpien marginaaliveroasteiden laskemista 50 prosenttiin, jo monta vuotta sitten. Sekään ei ole uusi asia. Se on ollut jo esillä paljon, paljon aikaisemminkin.

Mutta yhtä kaikki siis me kannamme huolta siitä, että jokaisella pitää olla mahdollisuus tulla toimeen sillä omalla työllään, omalla palkallaan, ja ei ole tietenkään näin, että kireä palkkaverotus olisi jotenkin varakkaiden tai korkeatuloisten suomalaisten ongelma, vaan se koskee kyllä aivan tavallisia työssä käyviä suomalaisia, esimerkiksi vaikka työntekijää, joka tienaa 3 300 euroa kuukaudessa. Jos hän tienaa 100 euroa lisää, niin lähes puolet siitä hänen saamastaan palkankorotuksesta menee veroihin. Voi kysyä, edustaja Viitanen, onko tämä teistä kannustavaa: Kannustaako tämä ihmisiä ponnistelemaan enemmän, opiskelemaan, hakemaan lisää vastuuta työelämässä? Onko tämä tosiaan se linja, mitä kannatetaan?

Totean loppuun sen, että Ruotsissa vasemmistohallitus on valinnut taas täysin toisen tien. Siellä hallitus laskee ihmisten palkkaveroa, lisää kotitalousvähennystä. Herää vain kysymys siitä, mistä samanlaiset vastuulliset vasemmistovoimat saataisiin myös tänne Suomeen tekemään päätöksiä.

16.00 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Tämä puheenvuoro tuli hyvään aikaan. Kun täällä niin kovasti nyt moititaan tätä hallituksen politiikkaa, niin minä kyllä, puhemies, haluaisin, että kokoomuksellakin olisi jonkinlainen kokonaisvastuu omista esityksistään, nimittäin minä oikein listasin tähän todella monia kummallisia ristiriitaisuuksia, mitä tälle kaudelle mahtuu, kun katsoo kokoomuksen talouspolitiikan linjanvetoja.

Keväällä, kun hallitus lisäsi menoja kunnille, yrityksille, nuorten ja lasten hyvinvoinnille ja koulutukseen, kokoomuksen puheenjohtaja Orpo ilmoitti, että hän vastustaa tällaista vastuutonta rahalinkoa. Kokoomus vastusti, Orpo vastusti keväällä vastuutonta rahalinkoa eli koulutuksen lisärahoitusta muun muassa.

No, kokoomus ei sinänsä siinä yhteydessä, sitten kun tekojen paikka tuli, esittänyt vähennyksiä näihin rahoihin, mutta silloin viime jouluna arvelin, että tarvitsen joskus näitä papereita. [Puhuja näyttää papereita] Säästin viime joulukuulta edustaja Heinosen budjettimomenttiesitykset, joissa hän esitti satoja miljoonia euroja lisää menoja viime jouluna budjettiin — täällä ne ovat minulla tallella. Minä voin toimittaa nämä kokoomuksen viime joulun menolisäysesitykset myös valtiovarainministerille arvioitavaksi. [Kai Mykkäsen välihuuto]

Samaan aikaan kun esitätte menolisäyksiä merkittävällä tavalla, toisaalta vastustatte tätä vastuutonta rahalinkoa — joka teidän mielestänne on muun muassa hallituksen satsaukset koulutukseen, lasten hyvinvointiin ja kunnille — te esitätte miljardien ja miljardien veronkevennyksiä. Juuri äsken kuulimme, että siellä ne painottuvat kovasti hyvätuloisille. [Kai

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

Mykkäsen välihuuto — Sanni Grahn-Laasosen välihuuto] Sitten siellä on todellakin näitä varainsiirtoveroja, autoveroja, perintöveroja yms.

Sitten kaiken tämän päälle — tämäkin jo mielestäni kuulostaa oudolta — päivitellään, että ”voi voi, kun otetaan lisää velkaa”. Ei tällä yhtälöllä, arvoisa kokoomus, teidän yhtälöllänne, ainakaan velka vähene, vaan minun mielestäni se jopa saattaisi aika lailla lisääntyä. Eli, puhemies, tässä kokoomuksen logiikassa ei ole punaista lankaa, enkä tiedä, pitäisikö siinä ollakaan, mutta auta armias, kun siinä ei ole edes sinistä lankaa, eli siinä ei oikein tällaista johdonmukaisuutta löydy.

Ja jotta vielä mentäisiin sekaisin, niin nämä kokoomuksen työllisyystoimet ovat leikkauksia. Siellä nimittäin esitetään muun muassa leikkauksia työttömyysturvaan, leikkauksia toimeentulotukeen ja leikkauksia työttömien tuleviin eläkkeisiin. Eli tässä on se kokoomuksen linja, lainausmerkeissä, eli linjaton linja. [Matias Martisen välihuuto]

Puhemies! Hallitus, jota kokoomus [Puhemies koputtaa] nimittää himoverottajaksi, muun muassa tälle vuodelle kevensi pieni- ja keskituloisten palkansaajien ja [Puhemies: Aika!] eläkkeensaajien verotusta, ja tämä nyt on sitten kokoomuksen mielestä ilmeisesti himoverotusta, [Puhemies: Aika!] kun kevennetään pienituloisten verotusta.

16.03 Aki Lindén sd: Arvoisa puhemies! Totesin ensimmäisessä tässä yhteydessä käyttämässäni puheenvuorossa, että tämä viides lisätalousarvio on tekninen ja sitten tässä on kolme varsinaista substanssiasiaa, mutta keskusteluhan on ymmärrettävistä syistä kuitenkin mennyt yleisen talouspolitiikan suuntaan. Nyt omassa puheenvuorossani haluan eräisiin siihen liittyviin asioihin itsekkin tässä todeta.

Kokoomuksen vastalauseessahan on kuusi lausumaa. Niistä kakkonen kuuluu seuraavasti: ”että hallitus uskottavalla tavalla varmistaa turvallisen ja helpon matkustamisen, jotta Lapin ja muun Suomen kasvava matkailuelinkeinon ekosysteemi selviää kriisistä”.

Tämä on varmasti asia, mitä me haluamme kaikki, ja sitähan valtioneuvosto on käsitellyt, mutta jokainen kai ymmärtää ihan vakavasti ottaen, että me olemme tällä hetkellä Suomessa ja maailmassa hyvin vaikeassa tilanteessa. Nämä koronaluvuthan ovat olleet sellaiset, että viimeisen kahden viikon tartuntojen määrä Suomessa ylitti nyt tuhannen. Edellisellä kahden viikon jaksolla oli vähän yli 500 tartuntaa, ja sitä edeltävällä kahden viikon jaksolla vähän yli 300. Eli Suomen tilanne on siis käytännössä tuplautunut kahden viikon jaksoissa.

Entä sitten näissä muissa maissa, joista Suomeen pääasiassa oltaisiin tulossa? Englannissa on tilanne, jossa on julistettu yli kuuden hengen kokoontumisrajoite. Eli vaikka tehdään mitä vain osataan ja pystytään, niin kuin sanotaan, niin tämä tulee olemaan matkailuelinkeinolle erittäin haastavaa. Tällä en halua vähimmässäkään määrin osoittaa hyväksyntää tälle tilanteelle, vaan ymmärrän sen tuskan ja tunnen sitä itse yhtä lailla. Täytyy miettiä kaikki mahdollisuudet, mutta siteerasin tuon lauseen kokoomuksen lausumasta sen takia, että on niin helppoa laittaa tämmöinen lausuma, mutta näiden asioiden konkreettinen tekeminen on tietysti sitten paljon vaativampaa.

Mitä sitten tulee tähän yleiseen tilanteeseen, niin voisi kai kiteyttää niin, että oikeaan aikaan täytyy tehdä oikeat toimenpiteet. Nyt kuitenkin elämme tilanteessa, jossa koronatilanne taas syvenee ja pahenee uudelleen. Mitkä ovat silloin talouspolitiikan oikeita toimenpiteitä? Olen aivan vilpittömästi pyrkinyt itselleni selvittämään esimerkiksi sen, miten työllisyysaste on tässä tilanteessa käyttäytynyt. Sehän oli tammikuussa 72,1 prosenttia, johon se oli noussut kahdessa vuodessa, itse asiassa 69:stä. Nyt se putosi — viimeisin tieto

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

elokuulta on 2 prosenttiyksikköä alhaisempi kuin mitä se oli vuosi sitten elokuussa, [Puhemies koputtaa] eli pitkälti tämä tilanne johtuu koronaviruksesta, ja silloin ei tietysti tähän yhteyteen [Puhemies: Aika!] ole syytä tuoda ihan kaikkia yleisen talouspolitiikan tavanomaisia keinoja, vaan nyt täytyy ratkaista koronakriisi ensi sijassa.

16.06 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Lisätalousarvion käsittelyssä minä ajattelin tässä kohtaa tehdä ministerille pari sellaista kysymystä, joihin tuolla meillä Pohjanmaalla ihmiset todellakin odottavat vastausta.

Elikkä kun puhutaan yrityksistä ja siitä, miten tätä yhteiskuntaa pidetään pystyssä, me olemme kuulleet ministereiden lupaamana tuolta aitiosta, kun koronatilanne iski päälle, että yhtään suomalaista kannattavaa yritystä ei päästetä nurin. Meillä on Pohjanmaalla paljon elinkeinoja, joihin tämä on iskenyt, niin kuin koko Suomessa, mutta otan nyt aika kohdennetun esimerkin tässä pyynnöstä, koska sadat ja sadat ihmiset ovat olleet minuun yhteydessä. Otan esimerkin turkistarhauksesta. Tähän ollaan luvattu ja luvattu tuolla ruohonjuuritasolla jeesiä, ja nythän me olemme siinä tilanteessa, että suurin osa tästä elinkeinohaarasta on ajautunut todelliseen ahdinkoon elikkä käytännössä joutunut lopettamaan. Tässä salissa on puhuttu, että koronatukea olisi syytä kohdentaa juuri sellaisiin yrityksiin ja elinkeinohaaroihin, joihin korona pahiten iski. Otan tämän esimerkin nyt sen takia, koska mihin pahemmin voi iskeä korona kuin elinkeinon, jonka koko kauppa lopetetaan? Elikkä siis esimerkiksi Kööpenhaminan huutokaupat peruttiin kokonaan, tuottajille jäi tavara käsiin — katastrofaalinen tilanne. Viime viikolla sain käsiini listan, jossa listattiin Keski-Pohjanmaan alueen koronatuken saajat. Luin aika hartaasti ja olin suhteellisen kauhuissani, kun totesin, että turkistarhaajat toinen toisensa jälkeen — toinen toisensa jälkeen — olivat saaneet hylätyn.

No joo. Meillä on kolme ministeriä — valtiovarainministeri, elinkeinoministeri, maa- ja metsätalousministeri — keskustalaisia. Minä olisin toivonut, että vähän topakammin olisi toimittu maaseudun elinkeinon puolesta. Minä kysynkin nyt — ja toivon todellakin, että lisätalousarvioon ilmestyy rivi, missä tuetaan tätä elinkeinoa, joka tuotti viime vuonna 312 miljoonaa suoraan ulkopuolelta Suomeen tullutta, sitä hyvää rahaa viennillään — miksi tätä kyseistä elinkeinoa ei voitu tukea. Arvoisat keskustan jäsenet, oliko tämä poliittinen päätös? Mitä te saitte tilalle, että te annoitte tämän tapahtua? — Kiitos.

16.09 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Arvoisa ministeri! Täällä eduskunnassa hyvin usein puhutaan kotimaisesta teollisuudesta ja siitä, miten merkittävä asia on se, että suositaan kotimaista tuotantoa. Pidän tässä nyt puhetta verovaroilla hankitun kiinalaisen hengityssuojaimen takaa, ja haluan esittää ministerille hyvin yksinkertaisen kysymyksen. Korona-ajan ehkä esimerkillisin ja merkittävin teko olisi kotimaisen työllisyyden hyväksi suosia kotimaista tuotantoa. Olisiko mahdollista verovaroilla toimivan eduskunnan suosia esimerkinomaisesti kotimaisia hengityssuojaimia? Arvoisa ministeri: miten pian tämä asia saadaan korjattua? — Kiitoksia.

16.10 Kai Mykkänen kok: Arvoisa puhemies! Tässä edustajat Kyllönen, Viitanen ja muut tässä kysyvät, mitä se himoverottaminen on, mihin täällä kokoomuslaiset ovat joutuneet viittaamaan. No, minusta se on sitä, että jos sellainen ökyporvari kuin opettaja tai paperikoneen käyttäjä kohtaa 45 prosentin lisätienestien, lisätulojen veroasteen, niin kyllä se on himoverottamista. Me olemme maana ajautuneet himoverottamiseen. Jos opettaja te-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

kisi hieman lisää tai vaikka paperikoneen käyttäjä tekisi hieman lisää, niin siitä menee lähes puolet jo 2 500 euron kuukausipalkalla, ja se 50 prosentin marginaalivero tulee vastaan noin 4 000 euron kuukausipalkalla, eikä siinäkään vielä puhuta Donald Trumpin tuloista, joihin valtiovarainministeri Vanhanen tässä hieman erikoisesti viittasi.

Hieman ihmettelyn edelleen kyllä sitä, miten Ruotsissa keskusta nimenomaan on vaatinut tukensa ehdoksi demarien johtamalle hallitukselle sitä, että siellä tässäkin tilanteessa kevennetään noin 300 eurolla keskituloisen ruotsalaisen veroja, ja Suomessa yllätyin tänään, että todella ilmeisesti ei ainoastaan suhdannelinja, vaan pysyvämpi linja on se, että tuloverotusta ei tule keventää. Täällä joku todisti toisin, mutta todellisuustilanne on kuitenkin se, että Suomessa keskituloisen kohdalla tänä päivänä jää yli 2 000 euroa vuodessa vähemmän käteen kuin Ruotsissa, siis suomalainen keskituloinen maksaa selvästi korkeampia palkkaveroja kokonaisuutena. Kokonaisveroaste voi Ruotsissa olla hieman korkeampi — taisi olla edustaja Kiviranta, joka tällaisen luvun luki — mutta palkkaverotuksessa keskituloisilla Suomessa on kiistatta korkeampi taso. Se on ollut vuosia näin, ja valitettavasti nyt ensi vuonna — jo tänä vuonnakin se ero kasvoi, mutta erityisesti ensi vuonna — ero näyttää kasvavan. Ruotsi keventää, Suomessa erityisesti kuntien veroäyrit nousevat. Tämäkö on keskustan panos tässä hallituksessa ja tämän maan asioihin?

Ja kun te täällä polemisoitte kokoomuksen tavoiteohjelmasta sitä pidemmän ajan tavoitetta, että marginaaliveroprosentti olisi korkeintaan se 50, niin Suomessa se tulee todella täyteen jo 4 000 euron kuukausipalkalla. Ruotsissa ollaan selvästi pienemmässä lisätienestien veroprosentissa vastaavalla tasolla. Siitä olemme samaa mieltä, että pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan mukaisesti erityisen hyvätuloisten tulee maksaa selvästi isompaa tuloveroprosenttia kuin muiden, mutta siinä kohtuudessa, miten nopeasti verot kasvavat keskituloisella, on valuvika suomalaisessa yhteiskunnassa.

Täällä ovat muutamat edustajat todenneet, viimeksi edustaja Lindén, että matkailun osalta ongelmat ovat ikään kuin luonnostaan koronaan liittyviä, ja totta kai näin, sillä se hän on tausta sille, miksi tällä hetkellä matkailu on vaikeuksissa, mutta tässä ei kuitenkaan nyt kannattaisi sen enempää tuudittautua siihen, että kyllä pärjätään kotimaisella itsestään, kuin sitten nostaa käsiä ylös, ettei mitään voitaisi tehdä. Nyt kun hallitus tässä valmistele, niin kuin valtiovarainministerikin ilmoitti, yleistukeen uutta päivitettyä versiota, jossa varmasti matkailun ja varmaan ravintoloiden uusien rajoitusten tilanne tulee paremmin huomioitavaksi, niin voimakkaasti vetoaisimme, että siinä olisi myös tällaisia aktiiviseen yritystoimintaan ja kysynnän stimulointiin liittyviä tekoja. Voisiko meillä olla palveluseteliä, voucheria, subventointia kotimaiselle matkailulle, jonka puolesta täälläkin tänään on moni puhunut? Muun muassa Hoskonen luotti, että kotimainen matkailu korvaa ulkomaiset. Ei se itsestään tapahdu. Voisiko kenties olla voucher siihen, että ravintolaruokaa saa riskiryhmäläisille kotiin tilattua, eli jonkinlainen laajennus kotitalousvähennyksen tapaan? Nämä olisivat myös asioita, jotka saisivat palvelualan kehittämään uusia innovaatioita tänä ikään kuin tyhjäkäynnin talvena sen sijaan, että vain passiivisella tekohengityksellä pidetään kassassa.

Teollisuuspolitiikka on myös tärkeä osa sitä, miten tästä selvitään. Meillä on esimerkiksi Suomen Pankin johtokunnan neuvonantaja Lauri Kajanoja arvioinut, että kilpailukyky on heikkenemässä noin pari prosenttia, ja tähänhän ei ole helppoja lääkkeitä tietenkään. Mutta yksi, mitä olemme ihmetelleet, on se, että liikenne- ja viestintäministeriö ministeri Harakan johdolla jo valmisteli väylämaksujen poistamislakia, mutta se katosi johonkin. Kokoomuslainen edustaja Kaunisto on tästä jo huhtikuussa myös tehnyt aloitteen. Eikö

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

tämä nyt olisi sellainen täsmälääke, [Puhemies koputtaa] jolla autettaisiin teollisuuden investointia, se, että me emme olisi kuljetuksissa takamatkalla? Se ei olisi mikään ympäristövastainen teko, vaan nimenomaan kilpailukyvyn kädenojennus [Puhemies: Aika!] teollisuudelle.

16.16 Sanni Grahn-Laasonen kok: Arvoisa puhemies! On ihan totta, että kokoomus haluaa keventää työn verotusta. Emme me mene tässä asiassa ollenkaan piiloon, vaan päinvastoin haluamme kertoa kaikille suomalaisille, että se on kokoomuksen linja. Me kannattamme työhön ja yrittämiseen kannustavaa linjaa. Me haluamme, että ihmisille jää käteen enemmän heidän ahkeruudestaan ja työnteostaan. Sitä kautta tulee myöskin suomalaiseen talouteen dynamiikkaa ja saadaan lisättyä ihmisten ostovoimaa ja ruokittua tätä kuluttajakysyntää, joka nyt Suomessa koronakriisin aikana on heikentynyt ja on se ongelma.

Tähän samaan veronkevennysten — työn ja ahkeruuden verojen keventämisen — linjaan uskovat nyt myös Ruotsin vasemmistohallitus ja keskusta. Meillä täällä Suomessa näyttää tilanne olevan aivan päinvastoin. En suoraan sanottuna ole yllättynyt siitä, että Suomen SDP ja vasemmisto, vihreätkin, kannattavat veron kiristyksiä kevennysten sijaan, mutta siitä olen todella yllättynyt, että valtiovarainministeri Vanhanen ja keskusta myöskin ovat lähteneet tälle hyvin vasemmistolaiselle linjalle ja tielle.

Nostitte teidän debattipuheenvuoroissanne esiin kokoomuksen puoluekokouskantoja ja tekemiämme veroaloitteita. Haluan niihin todeta sen, että jos perehdytte niihin yksityiskohtiin, siis siihen, mitä olemme oikeasti esittämässä, niin sieltä löytyy rakenteellisia ehdotuksia, minkälaiset verot voisivat korvata nämä meidän näkemämme ongelmalliset veromuodot, eli on esitetty korvaavia toimia. Otetaan nyt esimerkkinä vaikka perintöveron korvaaminen luovutusvoittoverolla, ja esimerkiksi työn verotuksen osalta olemme esittäneet, että painopistettä siirrettäisiin mieluummin sinne haittojen ja kulutuksen puolelle kuin siihen, että verotamme ahkeruutta.

Autoveron osalta haluan sanoa, että siitäkin on tehty jonkinlainen ikään kuin ökyehdotus. Mutta mistä siinä on oikeasti kysymys? Siinä on kysymys siitä, miten Suomi voi päästä ilmasto- ja ympäristötavoitteisiin. Meillä Suomessa — minä itse tulen Forssasta ja me tulemme täällä ympäri Suomen — ymmärretään, että Suomessa on pitkät etäisyydet. Täällä on pakko ihmisten liikkua autolla tulevaisuudessakin. Meillä täytyy olla sellaisia rakenteellisia, myös verotukseen liittyviä ehdotuksia, jotka ohjaavat ihmisten liikkumista vähäpäästöisempään ja päästöttömään suuntaan, ja siihen tähtää tämä meidän ehdotuksemme asteittaisesta autoveron poistosta. Uudet autot — haluamme, että niihin on mahdollisuus ja varaa ihan jokaisella, ei ainoastaan hyvätuloisilla. [Aki Lindénin välihuuto] Uudet autot ovat turvallisempia, ne ovat vähäpäästöisempiä kuin vanhat. Se on kestävä, hyvää ympäristöpolitiikkaa.

Tiedämme, ettei tällaista ehdotusta ole mahdollista toteuttaa kerralla, ei kukaan ole sellaista esittänytkään vaan asteittaista siirtymistä sitä kohti, että Suomessa autokanta uudistuu, että meillä on mahdollisuus Suomessa liikkua vähäpäästöisemmin. — Kiitoksia.

16.19 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa herra puhemies! Kokoomus puhuu nyt salissa kauniisti pieni- ja keskituloisista ja omasta tavoiteohjelmastaan. En malta olla kommentoimatta kyllä, että kun eduskunnan tietopalvelu on nyt laskenut tätä teidän tuloveroesitystänne, jossa huojentaisitte tuloverotusta 835 miljoonaa euroa, niin siitä 83 prosenttia eli 700 miljoonaa menisi huojennuksina sille suurituloisimmalle desiilille eli parhaiten tienaaavalle 10

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

prosentille, joten pidän kyllä aika käsittämättöminä näitä teidän puheitanne pieni- ja keskituloisista.

Mitä sitten taas tulee autoverotuksen poistamiseen ja sen kompensoimiseen polttoaineverotusta korottamalla, niin tässä nimenomaan laskun maksaisi Suomen maaseutu, eniten autoa käyttävät ja juuri ne, joilla ei autoveron poistamisenkaan jälkeen ole mahdollisuutta sitä uutta autoa hankkia.

Perintöveron poistaminen — ne puheet siitä ovat varsin vastuuttomia, ja esimerkiksi Veronmaksajain Keskusliitto ei kannata perintöveron poistamista. Itse kannatan kyllä sen huojentamista, ja siitä on paikallaan käydä keskustelua, mutta mikäli perintövero poistetaan kokonaan ja korvattaisiin luovutusvoittoverolla, niin tässäkin tapauksessa laskun maksaisivat ne, jotka saavat pieniä perintöjä tai keskisuuria perintöjä, jotka on tällä hetkellä, nykyisellään vapautettu verosta kokonaan. Eli tässäkin tapauksessa te olisitte lisäämässä verorasitusta nimenomaan pieni- ja keskituloisten osalta.

On aika uskomatonta politiikkaa, varsinkin tänä korona-aikana, tuoda tällaisia käsittämättömiä esityksiä pöytään, ja toivon todella, että perehdytte nyt aidosti niihin eduskunnan tietopalvelun laskelmiin siitä, mitä tämä teidän tuloveroesityksenne tarkoittaisi. Se olisi tuloverojen keventäminen siltä sikariportaalta. [Kai Mykkänen: Ei olisi! — Matias Marttinen: Ohhoh!]

16.21 Matias Marttinen kok: Arvoisa puhemies! Ei ole tarkoitus pidentää tätä asian käsittelyä, mutta haluan vain lyhyesti todeta, niin kuin totesin jo aikaisemmin, että minusta nämä keskustan kollegoiden käyttämät puheenvuorot kertovat siitä, että keskusta on eksistentiaalisessa kriisissä, jumissa sellaisessa hallituksessa, jonka politiikkaa sen omat kannattajat eivät kannata, ja nyt on lähdetty valtavaan hyökkäykseen kokoomusta vastaan, joka, kuten täällä edustaja Grahn-Laasonen on todennut, sanoo rehellisesti ja suoraan sen, että me kannatamme kaikille tuloluokille työn verotuksen keventämistä. Mutta emme me tietenkään, edustaja Kärnä, tule esittämään sitä, että ainoastaan näitä korkeimpia marginaaliveroasteita lasketaan. Tämä on aivan fuulaa, te tahallanne vääristelette asioita. Olemme jo vuosi sitten esittäneet vaihtoehtobudjetissa noin miljardin tuloveron keventämistä, joka olisi tehty tasaisesti kaikkiin tuloluokkiin. Kehotan teitä odottamaan nyt sen aikaa, että saamme laadittua uuden vaihtoehtobudjetin, ja voitte sitten arvioida sen linjauksia, niitä, mitä sieltä sitten tulee.

Edustaja Viitaselle haluan vielä todeta, kun hän täällä totesi aikaisemmin, että tänä vuonna työn verotusta on kevennetty: tähänhan siis ei, edustaja Viitanen, pidä paikkaansa, vaan jo tänä vuonna tilanne on siis se, että 2 650 euron kuukausituloilla palkkaverotus kiristyy. Tämä johtuu siitä, että tämän maan hallitus teki siinä selkeän valinnan viime vuonna ja he eivät halunneet kompensoida näitä kasvavia sivukuluja kaikille työntekijöille, minkä johdosta tänä vuonna työssäkävälle ahkeralle suomalaiselle jää vähemmän käteen kuin viime vuonna. Tällaista politiikkaa, arvoisa herra puhemies, tämä hallitus tekee, ja me haluamme edustaa tässä salissa taas toisenlaista, ahkeraa, työlinjaa ja puolustamme omia näkemyksiämme ylpeästi ja suoraan.

16.23 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Tämä alkaa mennä jo toisinnoksi viime syksystä, jolloin kävimme paljon tätä keskustelua tässä salissa, ja tuolloinhan kävi ilmi aivan selkeästi, että hallituksen tekemät veroratkaisut niin palkansaajien kuin eläkkeensaajien osalta olivat keventäviä pieni- ja keskituloisten osalta mutta sitten nämä kokonaisvaikutuk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

set muodostuivat edellisen hallituksen kiky-kytköksistä. Silloinhan kokoomuksen suurella painostuksella, pakkolakiuhkapainostelulla, muun muassa leikattiin ahkerilta sairaanhoitajilta ja muilta lomarahoja. Ja näinhän sitten kävi, että myös kiky tuli sitä kautta ja sovittiin sosiaalivakuutusmaksujen korotuksesta edellisen hallituksen aikana, ja siinä lopputuloksessa näkyi kokoomuksen kädenjälki. Näinhän me puhuimme viime jouluna useaan kertaan, kun käsitelimme valtion talousarviota. Eli tämä nyt meni vähän toisinnoksi, mutta toistettakoon tämä nyt, puhemies, kun täällä taas kerran puhuttiin näitä väitteitä kokoomuksen toimesta. Ja kyllä meille tärkeätä tässä hallituksessa on ollut sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja se, että helpotukset painottuvat pieni- ja keskituloisiin ja suurituloisen voi kantaa hieman suurempaa taakkaa sinänsä. Ja nythän tuossa juuri kävi ilmi, että kokoomuksen veroesitykset kohdistuvat yli 80-prosenttisesti — kuulinko oikein, voiko olla mahdollista? — suurituloimpiin. [Kai Mykkäsen välihuuto] Mitä ihmettä? Näitkö arvovalintoja tekee tämän päivän kokoomus?

16.25 **Mikko Kärnä kesk:** Arvoisa puhemies! Vielä pikaisesti tähän keskustelun loppuun, kun edustaja Marttinen tuossa syytti väärän tiedon antamisesta: Mielelläni kokoomukselle näytän nämä eduskunnan tietopalvelun laskelmat. Ne tosiaan osoittavat, että sinne teidän tavoiteohjelmaanne kirjatun tuloveroesityksen eli maksimissaan 50 prosentin rajaveroasteen koko vaikutus olisi 835 miljoonaa, ja tästä 700 miljoonaa huojennusta kohdentuisi nimenomaan sille eniten tienaaavalle 10 prosentille. Eli pidän jossain määrin harhaanjohtavana, jos te puhutte täällä, että haluatte helpottaa pieni- ja keskituloisten elämää — kyllä te haluatte keventää sen sikariportaan verotusta. Näin se vain on, ja on kyllä hämmentävää, jos kokoomuksen kansanedustajat eivät itse tiedä, millaista tulevaisuutta ja millaista veropolitiikkaa puolue tavoittelee.

16.26 **Kai Mykkänen kok:** Arvoisa puhemies! Tässä nyt edustaja Kärnä tekeytyy tietämättömämmäksi kuin on. Meillähän on vaihtoehtobudjetin esitys, josta on tietopalvelun laskelmat miljardin euron tuloverokevennyksestä, josta olemme täällä tänäänkin puhuneet. Se tehdään pieni- ja keskituloisia painottaen. Uskon, että tämän vuoden vaihtoehtobudjetissa painotuksemme tulee olemaan samankaltainen.

Puoluekokouksen hyväksymässä tavoiteohjelmassa otettiin pidemmän aikavälin tavoitteeksi, että Suomessa se paperikoneen käyttäjä ei kohtaisi 50 prosentin ylittäviä marginaaliverotuloasteita, jos tekee hieman useampaakin sivutyötä. Ja tähän liittyen emmehän me ikinä olisi tekemässä sellaista budjettia, jossa pelkästään tätä 50 prosentin marginaaliveroa toteutettaisiin — emme tietenkään. Kyllähän se on selvää, että silloin kun mennään sitä kohti, niin me kevennämme pieni- ja keskituloisten verotusta ja koko tuloverotuksen tasoa. Että tuo laskelma, jonka te olette teettäneet, siis irrottamalla tavoiteohjelmasta yhden lauseen, ei ole kokoomuksen esitys. Mutta kiitos sinänsä laskelmasta, sitä voidaan varmaan käyttää joissain muissa tarkoituksissa, mutta ei tuollaista esitystä ole kokoomus tehnyt. Se on nyt teidän väännelmänne tuosta yhdestä lauseesta, joka on irrotettu asiayhteydestään. Me olemme tehneet sen laskelman, joka on julkaistu edellisen vaihtoehtobudjetin yhteydessä ja jonka jakauma on aivan toisenlainen kuin tuo, mitä esitätte. Mutta tähän varmasti ehditään palata.

16.28 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Kärnä tässä sanoi, että sikariportaan veronkevennykset, ja jollakin tavalla uskoisin, että jos sikariportaalle veronkevennyksiä tulee,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2020 vp

niin harvemmin ne veronkevennykset heidän tililleen jäävät vaan he varmaan pyrkivät sen sitten eteenpäin sijoittamaan ja he varmaan tuovat sitten taas toista kautta verotuloja tänne Suomeen. [Iiris Suomela: Ei välttämättä!] — Niin, ei välttämättä. Eivät välttämättä veronkiristyksetkään kasvata verotuloja Suomessa. Me olemme menneet sen Lafferin käyrän pisteen ylitse, [Iiris Suomela: Ei olla!] ja näkisin näin, että hallituspuolueidenkin kannattaa hyvin tarkasti nyt miettiä sitä, millä tavalla tätä verokertymää yritetään kasvattaa. — Itse vahvasti omalla henkilökohtaisella kokemuksellani ja tietämykselläni uskon siihen, että verokertymä lähtee nousemaan, jos veroja lähdetään keventämään harkitusti.

Minä en ole veronkevennyksestä kuullut muuta puhetta kuin sen, että demarien kokouksessa oli esitetty kuukautissuojien arvonlisäveron kevennystä. Minä olen jopa valmis sitä kannattamaan. Minä kannatan kaikkia veronkevennyksiä, mitä täällä tehdään. Meidän maamme on siinä tilassa, että tuolla on moni yrittäjä, joka on ihan tuskastunut näihin veroihin ja sotu-maksuihin ja kaikkiin muihin. Teidän kannattaa vakavasti ja teidän pitää vakavasti suhtautua siihen viestiin, mitä yrittäjät antavat. Siellä on monella ihan kuppi nurin.

Edustaja Peltokangas kertoi noista turkistarhauksen ongelmista. Se on ollut merkittävä veron tuoja meidän yhteiskunnallemme. Valitettavasti tämän koronan tiimoilta on hyvin todennäköistä, että sieltä kaatuu niitä yrityksiä vaikka kuinka paljon. Tämä meidän kustannuskilpailukykykymme vaan pitää saada paremmaksi, ja se ei veroja kiristämällä parane.

Tämä tässä nyt. Mutta eivät ne sikariportaankaan rahat kaikki varmaan heidän tileilleen jää, vaan he pyrkivät sen eteenpäin viisaasti sijoittamaan.

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely keskeytettiin.